

**T.C.**  
**SELÇUK ÜNİVERSİTESİ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**  
**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**  
**RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**YEREL YÖNETİMLERİN SANAT EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE**  
**ÖNEMİ**

**(İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSMEK Örneği)**

**E.Filiz ÇELİK**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN**

**Yrd. Doç. Nihat ŞİRİN**

**KONYA-2011**



**T.C.**  
**SELÇUK ÜNİVERSİTESİ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**  
**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**  
**RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**YEREL YÖNETİMLERİN SANAT EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE**  
**ÖNEMİ**

**(İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSMEK Örneği)**

**E.Filiz ÇELİK**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN**

**Yrd. Doç. Nihat ŞİRİN**

**KONYA-2011**



T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ



Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

## BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine Filiz ÇELİK
	Numarası	085217021006
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi ABD./ Resim-iş Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans <input checked="" type="checkbox"/> Doktora <input type="checkbox"/>
	Tezin Adı	<b>YEREL YÖNETİMLERİN SANAT EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ (İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İSMEK ÖRNEĞİ)</b>

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

E. Filiz ÇELİK



T. C.  
**SELÇUK ÜNİVERSİTESİ**  
**Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü**



YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine Filiz ÇELİK
	Numarası	085217021006
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi ABD./ Resim-iş Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Nihat ŞİRİN
Tezin Adı	<b>YEREL YÖNETİMLERİN SANAT EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ (İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İSMEK ÖRNEĞİ)</b>	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan **YEREL YÖNETİMLERİN SANAT EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ (İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSMEK Örneği)** başlıklı bu çalışma 27/05/2011 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Yar. Doç.	Nihat ŞİRİN	
Prof.	Melek GÖKAY	
Yar. Doç. Dr.	Zuhal ARDA	

## ÖNSÖZ

Son yıllarda yerel yönetimler yetişkinlerin sanat eğitimi ihtiyaçlarını fark ederek kurs merkezleri açmakta ve bu merkezlerde birçok farklı branşın yanısıra hobi amaçlı resim kursları da düzenlemektedir. Bu bağlamda yerel yönetimlerin yetişkinlerin sanat eğitimine yönelik bu faaliyetleri hangi düzeyde yaygınlaştırdıkları ve katkıları bu araştırmada ele alınacaktır. Bunun sonucunda ise; yerel yönetimlerin sanat eğitimi kapsamındaki faaliyetleri, eğitim kalitesi, yetişkinlerin aldıkları bu eğitimden ne kadar faydalanabildiklerini tespit etmek amaçlanmıştır.

Araştırmanın yapılması için, Türkiye’deki yaygın eğitim projesi kapsamında yetişkinlere yönelik sanat ve meslek kursları faaliyetlerini yürüten İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları ( İSMEK) seçilmiştir.

Bu araştırmanın yapılmasında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları İSMEK’deki kurs merkezi yöneticileri ve resim branşı öğretmenlerine katkılarından dolayı teşekkür eder; ayrıca bu çalışmanın hazırlanmasındaki her aşamada benden yardımlarını esirgemeyen değerli danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Nihat ŞİRİN’e teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilir, engin bilgileri ile bana her zaman ışık tutan değerli hocam Sayın Prof. Dr. Melek GÖKAY’a, zorlu çalışma sürecim içerisinde beni sürekli destekleyen değerli hocam Sayın Prof. Dr. Mehmet Doğan ASLANBEY’e ve bugünlere gelmemde emeği geçen değerli hocalarıma şükranlarımı sunarım.

E. Filiz ÇELİK



T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü



Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine Filiz ÇELİK		
	Numarası	085217021006		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi ABD./ Resim-iş Eğitimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans <input checked="" type="checkbox"/>	Doktora <input type="checkbox"/>	
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Nihat ŞİRİN		
	Tezin Adı	<b>YEREL YÖNETİMLERİN SANAT EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ (İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İSMEK ÖRNEĞİ)</b>		

## ÖZET

Günümüzde toplumun bireysel gereksinimlerini karşılaması, değişen ve gelişen Dünya'ya ayak uydurması kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu bağlamda; ülkemizde "Yetişkin Eğitimi" sistemine baktığımızda birçok kurum aracılığıyla örgün eğitimin dışında kalan yaygın eğitim projeleri geliştirildiği görülmektedir. Bu projeler genel olarak toplumun ve kurumların ihtiyaçları doğrultusunda yapılmaktadır. Bu süreç genellikle bireylere okul ortamı dışında "kısa süreli" eğitim olarak verilmektedir. Gelişmiş batılı ülkelerde yetişkin eğitimini daha çok yerel yönetimler üstlenmiştir. Türkiye'de ise Milli Eğitim Bakanlığı'nın yanında yerel yönetimler ve özel kuruluşlar da bu konuda çalışmalarda bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, yetişkinlere yönelik sanat eğitimi faaliyetleri içinde yer alan yerel yönetimlerin meslek edindirme kurslarının önemini belirtmek ve bu doğrultuda önerilerde bulunmaktır.

Araştırmada, konuya ilişkin literatür taraması yapılarak birçok veriye ulaşılmıştır. Araştırma için İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı sanat ve meslek eğitimi kursları bünyesinde faaliyet gösteren Ortaköy, Dikilitaş ve Kâğıthane Sanayi kurs merkezleri olmak üzere üç merkezdeki resim branşına ait derslerdeki çalışmalar incelenmiştir. Buralar da yürütülen sanat kursları gözlemlenmiş, kursiyerlere yirmi bir sorudan oluşan anket formu uygulanmış ve kurs hocaları ile görüşmeler yapılmıştır. Kurs yöneticileri ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerde, bu kursların hedefleri ile varılan sonuçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada; toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan kurumlarda toplumun sanat eğitimi doğrultusunda nasıl bir gelişim gösterdikleri ele alınmıştır. İSMEK'in bünyesindeki üç kurs merkezine toplam 100 adet anket formu dağıtılmıştır. Bu anket formlarından 82 adet anketin geri dönüşü olmuştur. Anket sonuçları değerlendirildiğinde İSMEK'in yetişkin eğitiminde çok önemli katkılar sağladığı tespit edilmiştir. Anket sonuçları dikkate alınarak bu merkezlerin katkılarını artıracak önerilerde bulunulmuştur.

**Anahtar kelimeler:** Sanat eğitimi, halk eğitimi, yetişkin eğitimi, belediyeler





T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ



Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine Filiz ÇELİK		
	Numarası	085217021006		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi ABD./ Resim-iş Eğitimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans <input checked="" type="checkbox"/>	Doktora <input type="checkbox"/>	
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Nihat ŞİRİN		
Tezin İngilizce Adı	<b>THE PLACE AND SIGNIFICANCE OF MUNICIPALS IN ART TRAINING (THE CASE OF İSTANBUL METROPOLITAN MUNICIPALITY İSMEK)</b>			

## SUMMARY

Nowadays, it has become an unavoidable fact that a society should meet the needs of its individuals and keep up with the continuously changing and developing world. Considering the training system for adult individuals in Turkey in this context, widespread training projects out of organized education are being developed by many establishments. These projects are generally practised by the needs of society. This application is generally administered to individuals as “short-period training” out of schools. In developed western countries, education for adults is mostly administered by local authorities. In Turkey, however, municipals and private organizations are also organizing courses, as well as the Ministry of National Education. In this study, art courses organized in vocational training courses by local authorities (municipals) were investigated in terms of their contributions to the arts and training of arts. The objective of this study is to underline the significance of

vocational training courses administered by local authorities, existing among artistic activities for adults and to put forward suggestions for this aim.

In the study, to review the literature on the subject of many data has been reached. Research related to the arts and vocational training courses within the İstanbul Metropolitan Municipality, operating in Ortaköy, Dikilitaş, and industrial training centers Kâğıthane picture industry in the three central subjects of the studies examined. Those places also conducted art classes observed, twenty-one participants underwent a questionnaire and interviews were conducted with course instructors. The course objectives and outcomes from the meetings with administrators and teachers were determined. In this study, the community organizations working to meet the needs of society in accordance with art education show how a development is considered. Related to İSMEK total of 100 questionnaires were distributed within the three-course center. 82 of these survey questionnaires have returned. When these survey are examined İSMEK's contributions to adult education is evaluated. The survey results provide very important contributions to adult education İSMEK's were evaluated. Results of the survey taking into account the suggestions have been made to increase the contribution of these centers.

**Key words:** art education, public education, adult education, municipalities

**KISALTMALAR**

**AB** - Avrupa Birliği

**İSMEK** - İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları

**İYMEK**- İstihdama Yönelik Meslek Edindirme Kursları

**MEB** - Milli Eğitim Bakanlığı

**OECD** - Organisation for Economic Co-Operation and Development  
(Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)

**TDK** - Türk Dil Kurumu

**UNESCO** - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

(Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu)

**WEA**- Workers Educational Association, (İşçi Eğitim Derneği)

## **TABLolar LİSTESİ**

**Tablo 1-** Ankete Katılan Kursiyerlerin Cinsiyeti

**Tablo 2 -** Ankete Katılan Kursiyerlerin Yaş Durumları

**Tablo3 -** Ankete Katılan Kursiyerlerin Öğrenim Durumları

**Tablo 4-** Ankete Katılan Kursiyerlerin İSMEK' de Eğitim Alma Amaçları

**Tablo 5-** Ankete Katılan Kursiyerlerin İSMEK' deki Sanat Eğitimi Süreleri

**Tablo 6-** Ankete Katılan Kursiyerlerin Herhangi Bir Sanat Derneği Veya Kuruluşa Üyelik Durumları

**Tablo 7-** Ankete Katılan Kursiyerlerin İSMEK Dışında Başka Bir Kuruluş Veya Şahıstan Sanat Eğitimi Alma Durumu

**Tablo 8-** İSMEK 'in Resim Derslerine Ait Haftalık Ders Saatlerinin Dağılımı

**Tablo 9-** İSMEK' in Düzenli Bir Şekilde Yayımladığı Süreli Yayını Veya Yayınlarına Ait Kursiyerlerin Verdiği Cevapların Dağılımı

**Tablo10-** İSMEK' e Yönelik Bilgiler İçin Kursiyerlere Uygulanan Anketteki Çoktan Seçmeli Sorulara Verdikleri Cevapların Dağılımı

**Tablo11-** Öğretmenlere Ve Derslere Yönelik Bilgiler İçin Kursiyerlere Uygulanan Anketteki Çoktan Seçmeli Sorulara Kursiyerlerin Verdikleri Cevapların Dağılımı

## **FOTOĞRAFLAR LİSTESİ**

**Fotoğraf-1:** Beşiktaş- Ortaköy Kurs Merkezi Binası

**Fotoğraf-2:** Beşiktaş- Ortaköy Kurs Merkezi Girişi

**Fotoğraf-3:** Beşiktaş- Ortaköy Kurs Merkezi Resim Branşına Ait Sınıf

**Fotoğraf-4:** Beşiktaş- Dikilitaş Kurs Merkezi Binası

**Fotoğraf-5:** Beşiktaş- Dikilitaş Kurs Merkezi Girişi

**Fotoğraf-6:** Beşiktaş- Dikilitaş Kurs Merkezi Resim Branşına Ait Sınıf

**Fotoğraf-7:** Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Binası

**Fotoğraf-8:** Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Binası Girişi

**Fotoğraf-9:** Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Resim Öğretmeni Zafer ÇAĞLARCA

**Fotoğraf-10:** Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Resim Branşına Ait Sınıf Görüntü 1

**Fotoğraf-11:** Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Resim Branşına Ait Sınıf Görüntü 2

**Fotoğraf-12:** İstanbul Büyükşehir Belediyesi

## İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
<b>BİLİMSEL ETİK SAYFASI</b> .....	i
<b>TEZ KABUL FORMU</b> .....	ii
<b>ÖNSÖZ / TEŞEKKÜR</b> .....	iii
<b>ÖZET</b> .....	iv
<b>SUMMARY</b> .....	vi
<b>KISALTMALAR</b> .....	viii
<b>TABLolar LİSTESİ</b> .....	ix
<b>FOTOĞRAFLAR LİSTESİ</b> .....	x
<b>1. BÖLÜM- GİRİŞ</b> .....	1
1.1. Problem.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	4
1.3. Sayıtlılar (Varsayımlar).....	5
1.4. Sınırlılıklar.....	6
<b>2. BÖLÜM - YETİŞKİN EĞİTİMİ</b> .....	7
2.1. Eğitim.....	7
2.2. Yetişkin Eğitimi ve Önemi.....	9
2.3. Yetişkin Eğitiminin Amaç ve Hedefleri.....	15
2.4. Yetişkin Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Teknikleri.....	17
2.5. Yetişkin Eğitiminin Kapsamı (İçeriği).....	18

2.5.1. Temel Eğitim.....	18
2.5.2. Genel Kültür.....	18
2.5.3. Demokrasi ve Yurttaşlık Eğitimi.....	18
2.5.4. Ev Yönetimi.....	19
2.5.5. Mesleki ve Teknik Eğitim.....	19
2.5.6. Güzel Sanatlar Eğitimi .....	19
2.5.7. Sosyal Hizmetler Eğitimi.....	20
2.5.8. Toplum Eğitimi.....	20
2.6. Yetişkin Eğitiminin İlkeleri.....	20
2.7. Dünya’da ve Türkiye’de Yürütülen Yetişkin Eğitimi Faaliyetleri.....	22
2.7.1. İngiltere ve ABD’de Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	23
2.7.2. Danimarka ve İsveç’te Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	24
2.7.3. Avusturya’da Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	24
2.7.4. Yugoslavya’da Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	25
2.7.5. Yunanistan’da Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	25
2.7.6. Asya’da Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	25
2.7.7. Pakistan’da Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	26
2.7.8. Japonya’da Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	26
2.7.9. Latin Amerika’da Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	26
2.7.10. Finlandiya’da Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	27
2.7.11. Türkiye’de Yürütülen Yetişkin Eğitimi.....	27

<b>3. BÖLÜM- SANAT EĞİTİMİ</b> .....	31
3.1. Sanat Eğitiminin Tanımı ve Kapsamı.....	31
3.2. Sanat Eğitiminin Gerekliliği ve Amaçları.....	32
<b>4. BÖLÜM - İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SANAT VE MESLEK EĞİTİMİ KURSLARI (İSMEK)</b> .....	35
4.1. GENEL HATLARIYLA İSMEK.....	37
4.1.1. İSMEK'in Kuruluş Amacı.....	38
4.1.2. İSMEK' in Hedef Kitlesi.....	38
4.1.3. İSMEK' in Faaliyet Alanları.....	38
4.1.4. İSMEK' in Eğitim İlkeleri.....	39
4.1.5. İSMEK' in Yasal Dayanakları ve Müfredatı.....	39
4.1.6. İSMEK' in Eğitim Süreci.....	39
4.1.7. İSMEK'in Sunduğu Hizmetler.....	40
<b>5. BÖLÜM - ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ</b> .....	41
5.1. Veri toplama Yöntemleri.....	42
5.2. Evren ve Örneklem.....	42
5.3. Veri Toplama Araçları.....	42
<b>6. BÖLÜM - ANKET CEVAPLARINA YÖNELİK ELDE EDİLEN SONUÇLAR</b> .....	44
<b>7. BÖLÜM – BULGULAR</b> .....	55
<b>8. BÖLÜM - SONUÇ VE DEĞERLENDİRME</b> .....	62



<b>ÖNERİLER</b> .....	65
<b>KAYNAKÇA</b> .....	67
<b>EKLER</b> .....	72
<b>ÖZGEÇMİŞ</b> .....	86

## 1.BÖLÜM

### GİRİŞ

Geçmişten günümüze “SANAT” kavramı çeşitli düşüncelerle ele alınmakta ve birçok farklı tanımları içermektedir. “Sanat” en genel anlamıyla, bir duygu, tasarı ve güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılıktır ( TDK, 2011).

Sanata eğitim açısından bakıldığında, ilk akla gelen okul ortamında verilen örgün eğitim sistemi içerisinde yer alan görsel sanatlar eğitimidir. Genel eğitim kapsamında sanat eğitimi; sanatların yasa ve tekniklerini kullanarak, bireye estetik kişilik kazandırmayı hedefleyen bir eğitim alanıdır. Sanat eğitimi sürecinde; algılama, bilgilenme, düşünme, tasarlama, yorumlama, ifade etme ve eleştirme davranışları, estetik ilkeler doğrultusunda sanatların dili kullanılarak edinilir. Bu eğitim alanında birey; resim, müzik, tiyatro, dans, şiir, öykü, roman, heykel, seramik, fotoğraf, yaratıcı drama, film, video gibi sınırsız sanat evreninden, kendine en uygun dili seçme şansına sahip olarak kendini ifade olanağı bulmaktadır. İnsanların dürtülerinin harekete geçirilmesini sağlayan sanat, kişinin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümüdür (Özdemir, 2007; Gençaydın, 1990).

Sanat eğitimi; kişiye estetik yargı yapabilme konusunda yardımcı olmayı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir. Sanatçı yetiştirmeye değil; yetiştirmek durumunda olduğu her kişiyi, yaratıcılığa yöneltip, onun bilgisel, bilişsel, duyuşsal ve duygusal eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Yaratıcı güç ve potansiyelleri eğitmek, estetik düşünce ve bilinci örgütlemek için çalışır. Sanat evrensel bir olgudur. Bu nedendir ki sanat eğitimi, bireyin sosyal ilişkilerini ayarlamasını, işbirliği ve yardımlaşmayı, doğruyu seçme ve ifade edebilmeyi, bir işe başlayıp bitirme sevincini tatmayı, üretken olmayı sağladığı için gereklidir. Gözlem yapma, özgün buluş ve kişisel yaklaşımları destekler, pratik düşüncüyü geliştirir. Olayları, olmadan da beyinde gerçekleştirebilme gücünü arttırır. Bireyin el becerisini geliştirir ve sentez yapmasına

yardımcı olur. Sanat eğitimi aynı zamanda güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı eğitimidir. Sanat eğitiminin amacı, yapılmış olanları yineleyen değil, yeni şeyler yapabilme yeterlilikleri olan insanları yetiştirmektir. Sanat, eğitim bilimindeki birikimin ürünü olan çağdaş görüşler; kişinin bir bütün olarak sanatı anlaması, öğrenmesi iletişim ve etkileşime girmesi ile yaratıcı etkinlikte bulunmasını içermekte ve böylece sanat eğitimi alanı yeni ve çağdaş bir nitelik kazanmaktadır (Artut, 2004, s. 91).

Eğitim; bireyin tavırlarında, kasıtlı olarak davranış değişikliği gerçekleştirmek olup, yetişkin olarak kabul edilen bireylere verilen eğitime de “*Yetişkin Eğitimi*” denmektedir. Bu eğitim türü örgün eğitim içinde sadece üniversitelerde verilmektedir. Ayrıca yetişkin eğitimi, resmi ve özel sektörde de zamanını daha çok, kurumların ihtiyaçlarının belirlediği hizmet içi eğitim kurslarında görülmektedir. Burada yapılan daha çok yeni teknolojiye ayak uydurmak ya da kurum yapısında meydana gelen değişikliklere uyum sağlamaktır (Okçabol, 1994;Kurt, 2000).

Yetişkin eğitimi veren, ülkemizde ve bazı batılı ülkelerde, devlete ve özel sektöre bağlı çeşitli kurum ve kuruluşlar bulunmaktadır. Bugün ülkemizde, çeşitli bakanlıklar, mahalli idareler, üniversiteler ve meslek kuruluşları tarafından yetişkin eğitimi faaliyetleri düzenlenmektedir. Ancak sayıları üç yüzün üzerinde olan kamu, özel kurum ve kuruluşları içerisinde, yetişkin eğitimi etkinliklerinin sürekliliği, program çeşitliliği, yetişkin eğitiminin ulaştığı kitle açısından durum incelendiğinde ilk sırayı Milli Eğitim Bakanlığı almaktadır. Bünyesindeki Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü aracılığıyla yetişkin eğitimi faaliyetlerinin büyük bir bölümünü yürütmektedir. Başta Halk Eğitim Merkezleri olmak üzere, Çıraklık Eğitim Merkezleri, Pratik Kız Sanat Okulları, Olgunlaşma Enstitüleri, Endüstri Pratik Sanat Okulları, Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olarak yetişkinlere yönelik faaliyetler düzenleyen kurumların başlıcalarıdır (Çetin,1999).

Bunların dışında son yıllarda yerel yönetimler de meslek edindirme kursları düzenlemektedir. Kurslarla ilgili Milli Eğitim Temel Kanunu 14/2/2006 tarihli ve 26080 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim

Kurumları Yönetmeliğinin 3 üncü maddesinde yer alan "12/5/1973" ibaresi "24/6/1973" olarak ve "2/12/1998 tarihli ve 98/12120 sayılı kanunla değişikliğe uğratarak bugünkü şekline kavuşturulmuştur (T.C. Resmi Gazete,2007,sayı:26547).

Eğitimle ilgili bu tür faaliyetler Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimi ve sorumluluğu altındadır. Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları projesi, yaygın eğitim ilkeleriyle gerçekleştirilen bir yetişkin eğitimi organizasyonudur (Şirin, 2008,s. 2).

OECD'nin tanımına göre halk eğitimi şu şekilde ele alınmıştır: Zorunlu öğrenim çağının dışına çıkmış ve asıl uğraşısı okula gitmek olmayan bireylerin yaşamlarının herhangi bir kademesinde duyacakları öğrenme gereksinimlerini ve ilgilerini gidermek üzere özellikle düzenlenen etkinlikler ya da programlardan oluşan bir süreçtir (Lowe, 1985, s.35–38; Celep, 2003, s.23).

### **1.1. Problem:**

Toplumsal yaşantıda bireyler, dünyanın gelişimine ve hızına ayak uydurma çabası içindedirler. Toplumların gelişimi, teknolojiye de bağlı olarak beraberinde sanatsal gelişim sürecini de içinde barındırmaktadır. Bugün yerel yönetimler ve halk eğitim merkezleri sanat eğitimi yönündeki çalışmalara ağırlık vermiştir. Bu bağlamda yerel yönetimlerin sanat eğitimi alanında üstlendikleri çalışmalar amacına ulaşmakta mıdır?

Türkiye’de yetişkin eğitimi yasal olarak, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü aracılığı ile düzenlenmektedir. Ülkemizde yetişkin eğitimi veren eğitim kurumları denildiğinde ise Millet Mektepleri, Halkevleri ve Halk Odaları, Akşam Sanat Okulları, Halk Eğitim Merkezleri, Olgunlaşma Enstitüleri, Akşam Liseleri, Çıraklık Eğitim Merkezleri'nin yanı sıra dernekler ve vakıflar gibi sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ile belediyelerin kursları akla gelmektedir.

Belediyeler, “yerinden yönetimin en iyi örgütlenmiş, toplumu oluşturan bireylere en yakın yerel yönetim birimidir”. Ülkemizde özellikle “sosyal belediyecilik” kavramının gelişmesini takiben 1990’lı yılların ortalarından itibaren

yerel yönetimler eğitim hizmetlerine ağırlık vermeye başlamışlar, bu anlamda pek çok faaliyete imza atmışlardır (Erol, 2007, s.70).

Büyükşehir Belediyeleri arasında ise, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1996 yılında kurduğu yaygın eğitim organizasyonu olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) ile bu alanda ön plana çıkmaktadır. İSMEK son onbeş yıldır İstanbullulara yaygın eğitim alanında 218 kurs merkezinde 123 farklı branşta yetişkin eğitimi sunmaya devam etmektedir (Tepe, 2007, s.1).

Yetişkin eğitimi kapsamında, sanat eğitimi veren yerel yönetim kurumlarında verilen eğitimin, kimler tarafından talep gördüğünü, kursiyerlerin, eğitim programının içeriği hakkındaki genel düşünceleri ve sanata yönelik tutumları gibi konulardaki düşünceleri analiz edilecektir. Buradan elde edilecek sonuçlara göre verilen sanat eğitiminin daha etkili ve kaliteli olması için geliştirmesine yönelik önerilerin yapılması amaçlanmıştır.

Yetişkin eğitimi veren kuruluşlarının daha etkili bir sanat eğitimi sunabilmeleri için böyle bir bilimsel bilgiye ihtiyaç duyulacağı düşünülmektedir.

## **1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi:**

Araştırmanın amacı, sanat eğitimi içerisinde yetişkinlere yönelik eğitim faaliyetlerinin gerekliliğini ve önemini belirterek bu doğrultuda önerilerde bulunmaktır. Dolayısıyla, örgün eğitim dışında kalan ya da örgün eğitimini bitirmiş yetişkinlerin sanat eğitimini sağlamak ve eksikliklerini gidermektir. Bu örgün eğitimin gelişim sürecinde yer alan hedefler topluma katkı sağlamak amaçlı yerel yönetimlerin açmış olduğu yetişkin eğitimini kapsamaktadır. Araştırma da İSMEK’de yetişkinlere uygulanan sanat eğitiminin güvenilirliği, geçerliliği ve gelişimi üzerinde durulacaktır. Buna göre;

1. Yerel yönetimlerin sanat eğitimi alanındaki faaliyetleri incelenerek yetişkinlere nasıl bir sanat eğitimi programı uygulandığı tespit edilecektir.
2. Bu eğitimi veren eğitimciler, usta öğreticilerle birebir görüşme yapılarak sanat eğitiminin uygulanış yöntemlerine ulaşılabilecektir.

3. Derslikler, atölyeler ve işlikler gözlemlenerek mekân ve malzeme açısından yeterliliği konusunda veriler elde edilecektir.
4. Son olarak ise; sanat eğitimi alan kursiyerlere araştırmacının geliştirmiş olduğu anket uygulanarak değerlendirilecektir.

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular ve veriler bir araya getirilerek ortaya çıkan sorunlar tespit edilecektir. Araştırmanın sonucunda bu sorunların giderilmesi yönünde çözüm önerileri sunularak araştırma tamamlanmış olacaktır.

Yetişkin eğitimi kapsamında verilen sanat eğitiminde eğitimin hedeflerine ulaşabilmesi için kurum ve kuruluşların sunmuş oldukları eğitimde, araç gereçlerden fiziki ortamlara, programın esnekliğinden eğitime kadar tüm unsurlarda kaliteyi yakalamış olması ve bu unsurları hedeflere yönelik etkin şekilde kullanması gerekmektedir. Ayrıca eğitim sürecinde iyileştirmeye açık alanların tespiti ve iyileştirme çalışmalarının planlanıp uygulanabilmesi için durum tespitinin yapılması en önemli aşamadır.

Bu araştırmada, yetişkin eğitimi kapsamında hizmet veren İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı İSMEK'in, sanat eğitimine yönelik durumu değerlendirilecektir.

Son yıllarda yerel yönetimlerin de bu alandaki ihtiyaçları fark ederek kurs merkezleri açtıkları bilinmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) bunlardan birisidir. Bu araştırmanın önemi, İSMEK'te yetişkin eğitimi kapsamında verilen sanat eğitiminin değerlendirmesini yapmak, iyileşmeye açık alanları belirlemek ve gerekli iyileştirme önerilerini yapmaktır.

### **1.3. Sayıtlılar (Varsayımlar):**

- Toplumun bütün kesimlerinin sanata ilgisi vardır.
- Her yetişkin, müzik, resim, heykel, tiyatro, şiir gibi sanat faaliyetleri içinde bulunmak ister.
- Toplumun sosyo-ekonomik durumu, toplumun sanat alanındaki faaliyetlerini olumlu veya olumsuz etkiler.

- Toplumun birçok kesiminde sanat psikolojik sorunlarla baş etme ve terapi amaçlı kullanılır.
- Toplumda iş gücü ve ekonomik kazancı olmayan veya kendi mesleklerinden emekli olmuş yetişkinler, boş vakitlerini değerlendirme, kendini geliştirme, kendine bir hobi edinme veya aile bütçesine katkı sağlamak amacıyla sanata yönelir.
- Ankete katılan kursiyerlerin sorulara verdikleri cevaplar doğrudur.
- Görüşme yapılan idareci ve öğretmenlerin sorulara verdikleri cevaplar doğrudur.

#### **1.4. Sınırlılıklar:**

İSMEK bünyesinde 250 kurs merkezinde 150 branşta eğitim verilmektedir. Bu merkezlerden 2010-2011 Eğitim Öğretim yılında 94 kurs merkezinde resim kursu verilmektedir. Araştırmanın yapıldığı alan, Beşiktaş ilçesine bağlı Ortaköy ve Dikilitaş semtlerindeki kurs merkezlerinin ve Kâğıthane ilçesindeki Sanayi kurs merkezinin İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kurslarının Resim Branşı ile sınırlıdır.

## 2. BÖLÜM

### YETİŞKİN EĞİTİMİ

#### 2.1. Eğitim

Eğitimle ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bu tanımların bazılarında eğitim, bütün yönleri ile ele alınırken, bazılarında ise daha özele indirgenerek tanımlanmaktadır. Eğitimle ilgili bazı tanımları ele alacak olursak;

Eğitim; gerçek yaşama yönelik olumlu davranış ve tutumlar geliştirmeyi sağlayan, olumsuzları azaltan bir süreçtir. Genel olarak; bireye yaşadığı dünyayı kavratmak ve kendi kendine yetecek duruma gelmesini sağlamak için yapılan planlı ve plansız etkinliklerin tümüne “eğitim” denir (Doğan, 2003, s.27).

Tylor’a göre eğitim; bireyde kendi yaşantıları yolu ile davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Akt: Ertürk, 1998).

Eğitim; insanları belli, amaçlara göre yetiştirme sürecidir (Fidan, 1985, s. 4).

Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda uygulama değeri olan yetenek, yöneliş ve diğer davranış örüntülerini kazandığı süreçler toplamıdır (Demirel ve Kaya, 2002, s. 5).

Bireyin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir (Smith, vd, 1957, akt: Fidan, 1985).

Good’a göre eğitim; seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin altında sosyal yeterlik ve uygun değerde bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir (Akt: Fidan, 1985).

Bu tanımlamalar gözden geçirildiğinde eğitimin, kişiliğin gelişmesine yardım eden ve onu esas alan, onu yetişkin yaşamına hazırlayan, gerekli bilgi, beceri ve davranışlar elde etmesine yarayan bir süreç olduğu anlaşılmaktadır (Tezcan, 1985, s. 4).

Eğitim kavramının, kapsamının ve niteliğinin daha kolay anlaşılmasını sağlayabilecek temel kavramlar vardır. Bu kavramlardan başlıcaları; informal eğitim,



formal eğitim, örgün eğitim, yaygın eğitim, halk eğitimi ve hizmet içi eğitimdir (Demirel ve Kaya, 2007, s. 3).

Bu kavramların daha iyi anlaşılması için aşağıdaki tanımlara yer verilmiştir.

***İnformal eğitim;*** doğal yaşam ortamı içinde kendiliğinden oluşan, belirli bir amaç ve plan dâhilinde olmayan, uzman kişilerin içinde bulunmadığı, olumlu ve olumsuz yanlarını içinde barındıran, eğitimin gerçekleşeceği belli bir mekân olmadan oluşan, bireyin kültürlenme sürecidir (Yavuz, 2004, s. 23).

***Formal eğitim;*** amaçlı olarak, uzman kişilerin içinde bulunduğu, programlı ve planlı olarak belirli bir mekânda öğretim yoluyla gerçekleştirilen bir etkinliktir.

Formal eğitim, örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki alt sistemden oluşmaktadır. Ülkemizde “yaygın eğitim” kavramı “halk eğitimi” ve “yetişkin eğitimi” kavramları ile çoğu kez eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Yetişkin eğitimi, onlarca farklı tanımla yapılabilen ve farklı kavramlarla eş anlamlı veya beraber kullanılan bir kavramdır. Yetişkin eğitiminin ekonomik, sosyal ve politik değişkenlerin de etkisiyle ülkeden ülkeye farklı tanımları bulunmaktadır. Ayrıca "yetişkin" kavramı son derece tartışmalı, değişken ve niteliği belli olmayan bir kavramdır (Ünlühisarcıklı, 2007, s. 121, akt: Özer, 2009, s. 23).

***Örgün eğitim (organized education);*** belirli bir yaş grubu içerisindeki bireylerin çalışma hayatına atılmadan, belirlenen amaçlar doğrultusunda, okul ya da okul niteliği taşıyan eğitim kurumlarında düzenli bir şekilde yürütülen bir eğitim sistemidir. Örgün eğitim, okul öncesi eğitimden başlayarak lisansüstü eğitime kadar devam eden eğitim türüdür (Yavuz, 2004, s. 24).

***Yaygın eğitim (extended education);*** çeşitli nedenlerle örgün eğitim imkânı bulamamış, örgün eğitim süreci yarım kalmış veya örgün eğitimine devam eden ya da tamamlamış bireylere, kendilerini geliştirmek istedikleri alanlarda verilen eğitimdir (Yavuz, 2004, s. 24).

***Halk eğitimi (adult education);*** OECD'nin tanımına göre halk eğitimi şu şekilde ele alınmıştır: Zorunlu öğrenim çağının dışına çıkmış ve asıl uğraşısı okula

gitmek olmayan bireylerin yaşamlarının herhangi bir kademesinde duyacakları öğrenme gereksinimlerini ve ilgilerini gidermek üzere özellikle düzenlenen etkinlikler ya da programlardan oluşan bir süreçtir (Lowe, 1985, s.35–38; Celep, 2003, s. 23).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın tanımına göre ise halk eğitimi; Yaş, eğitim düzeyi ve cinsiyet farkı gözetmeksizin; örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış kişilerin bilgi, beceri ve davranışlarını geliştirmek amacıyla; onların ilgi, istek, yetenek ve beklentileri doğrultusunda okuma-yazma, sosyal ve kültürel ile meslekî ve teknik eğitim ve öğretim programları hazırlanarak merkezlerce uygulanan faaliyetlerin tümüdür (MEB, 1992, s. 59).

**Hizmetçi Eğitim (Inservice Training);** resmi kurum ve özel olarak işyerlerinde yapılan genellikle hizmetçi eğitim adı altında sistemleştirilmiş bulunmaktadır. Hizmetçi eğitim resmi ve özel kuruluşlara bağlı işyerlerinde belirli bir maaş ya da ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylere görevleri ile ilgili bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak amacıyla yapılan eğitimidir (Taymaz 1978, akt: Yavuz, 2004). Hizmetçi eğitimde, kişilerin hizmetleri, verim ve yeterliliklerinin artırılması, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması amaçlanır (Yavuz, 2004, s. 25).

Yukarıda tanımları verilen kavramlardan, konuya ilişkin olarak, örgün, yaygın, halk, hizmetçi ve buna ek olarak yetişkin eğitimi kavramları sonraki bölümlerde irdelenecektir.

## 2.2 Yetişkin Eğitimi ve Önemi

Yetişkin; kendisi ve başkaları için sorumluluk yüklenebilecek duruma geldiği ve fonksiyonel bir nitelik kazandığı, toplum tarafından kabul edilen bireydir. Yetişkin, en basit tanımıyla büyümüş kişidir. Toplumsal açıdan tanımlandığında; toplumda bir iş-meslek sahibi, eş, anne, baba gibi rolleri yerine getiren kişidir. Yetişkin, psikolojisi açısından tanımlandığında, kendi yaşamını yönetme

sorumluluğunu üstüne alan, kendi kararlarını vermeye kendini hazır hisseden kişidir (Uysal, 2005).

Eğitim; bireyin tavırlarında, kasıtlı olarak davranış değişikliği gerçekleştirmek olup, yetişkin olarak kabul edilen bireylere verilen eğitime de “*Yetişkin Eğitimi*” denmektedir. Bu eğitim türü örgün eğitim içinde sadece üniversitelerde verilmektedir. Ayrıca yetişkin eğitimi, resmi ve özel sektörde de zamanını daha çok, kurumların ihtiyaçlarının belirlediği hizmet içi eğitim kurslarında görülmektedir. Burada verilen eğitim daha çok yeni teknolojiye ayak uydurmak ya da kurum yapısında meydana gelen değişikliklere uyum üzerine olmaktadır (Okçabol, 1994; Kurt, 2000).

Yetişkin eğitimi ile ilgili ilk bilimsel çalışmalar 20. yüzyıl başlarında ortaya çıkmaktadır. Daha çok çocuk ve genç yaştaki öğrencilerin öğrenmeleri üzerine oluşturulan davranışçı ve bilişsel teoriler ışığında geliştirilen klasik öğrenme, yetişkinlerin belirli bir yaştan sonra kavramsal ve teknik bilgileri öğrenemeyeceklerini savunmaktadır. Bu nedenle, yetişkin eğitimi alanında yapılan ilk çalışmalar yetişkin kişinin öğrenip öğrenemeyeceği konusunda yoğunlaşmıştır. Bu alanla ilk çalışma yapan kişi Edward L. Thorndike’dir. Thorndike çalışmalarında, genç ve yetişkin kişilerin öğrenme düzeylerini karşılaştırmış ve aralarında belirgin bir fark bulamamıştır. Bu çalışmalardan bir süre sonra ise yetişkin eğitiminin babası sayılan Malcolm S. Knowles dikkatini başka bir alana yöneltmiştir. Knowles, yetişkinlerin öğrenip öğrenemedikleri yerine, hangi koşul ve ortamlarda daha iyi öğrenebildiklerine yönelik araştırmalar yapmıştır. Bunun sonunda, Knowles, pedagoji kavramından yola çıkarak üretilen andragoji (andr- insan ve agos yönetmek, yöneltmek) adı altında çalışmalarını sunmuş ve yetişkin eğitimin ilk teorisini geliştirmiştir (Göçmen, 2003, s.55–56). Andragoji terimini ilk kullanan Malcolm Knowles’in kendisi değildir. İlk olarak 1833’te, Plato’nun eğitim teorisini tanımlamak üzere Alman bir öğretmen olan Alexander Kapp tarafından kullanılmıştır (Deveci, 2007; Göçmen, 2003, akt: Şirin, 2008, s. 6).

Yetişkin eğitiminin gelişimine yönelik çalışmalar bu günde devam etmektedir. Bu gelişime dayanarak yetişkin eğitiminin farklı şekillerde tanımları yapılmıştır. Bu tanımları özetleyecek olursak;

TDK' nın tanımına göre *Yetişkin Eğitimi (adult education)*; Bir ülkede zorunlu okul yaşı üzerindeki bireylere, okullarda kazandırılan bilgi ve beceriler dışında ya da onları zenginleştirici nitelikte bilgi ve beceriler kazandırmayı amaçlayan örgün eğitim çalışmasıdır.

Bununla birlikte Ural'ın (2008, s. 37), OECD, UNESCO ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nden aktardığı tanımlar ele alınmaktadır. Bu bağlamda, UNESCO (1985) yetişkin eğitimi tanımını “yetişkin olarak düşünülen kişilerin yeteneklerini geliştirmelerine, bilgilerini artırmalarına teknik ya da mesleki yeteneklerini iyileştirmelerine, bu yetenek, bilgi ve yeterliliklerine yeni bir yön vermelerine, tutum ve davranışlarını hem kişisel gelişme bakımından hem de dengeli ve bağımsız olarak toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmeye katılma bakımından değiştirmelerine olanak sağlayan düzenli eğitim süreçlerinin tümü” olarak belirtmektedir. Yetişkin eğitiminin bu tanımı “yetişkin olma” üzerinde dururken halk, sürekli, yaygın ve yaşam boyu eğitim terimlerini de kapsamaktadır. Yetişkin eğitimi alanında pek çok kavram kullanılmakla birlikte ülkemizde bu gün yaygın-halk-yetişkin eğitimi terimleri daha çok kullanılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nde Yaygın Eğitim tanımı örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış bireylere, gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak için örgün eğitimin yanında veya dışında onların ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişimlerini sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve düzeylerde yaşam boyu yapılan eğitim-üretim-rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümü” olarak tanımlanmaktadır. (OECD, 1977) Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO), yetişkin eğitimi “genellikle on beş ya da daha ileri yaşta olup, normal okul ve üniversite sisteminin dışında bulunan kimselerin yararına sunulan ve gereksinimlere göre düzenlenen eğitim” olduğunu belirtmektedir.

Genel olarak, yetişkin eğitimi, çeşitli eğitim kademelerindeki tam gün öğrenimden ayrılmış, ya da hiç öğrenim görmemiş ve gönüllü olarak kendini yetiştirmek isteyen bireylerin değişik eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmiş yaygın eğitim programlarının tümü şeklinde ifade edilmektedir (Albay, s. 1).

Yaygın eğitim ister gelişmiş olsun, ister gelişmekte olan ülkelerde olsun, daha iyi yaşam standartlarına ulaşmak için üzerinde önemle durulan ve çaba harcanan bir konu olmaya devam etmektedir. Çünkü gelişme, değişme, kalkınma ve ilerlemenin yegâne yolu ve yöntemi iyi eğitilmiş insan gücünden geçmektedir. Oysa bir ulusun her bir bireyinin eğitim gereksinimini istenen düzeyde karşılaması her zaman mümkün olamamaktadır. Bir ülkenin kalkınıp ilerlemesinde temel iki dinamik; eğitim ve ekonomidir. İstenilen gelişme ve kalkınma düzeyine ancak bu iki itici güç bir arada ve birbirini destekler nitelikte ise ulaşılabilir (Yapıcı, 2003, s. 6).

Yaygın eğitim işlevsel olarak kalkınma ve ilerlemeyi sağlayamaz. Kalkınmayı sağlayan, sorunlar üzerinde analitik düşünüp çözüm yolları üreten bireylerdir. Analitik düşünen ve sorgulayan birey; bilişsel-duyuşsal ilgi ve becerilerine uygun eğitilmiş bireydir. Yaygın eğitimle ilgili ilk çalışmalar İngiltere’de 1776’da denizcilere yönelik olarak, ABD’de 1816’da yetişkinlere yönelik fen kursları ile SSCB, Danimarka ve İsveç’te 1800’lerde, Avusturya’da 1867’de eğitsel derneklerin kuruluşu ile Yunanistan’da 1800’li yılların ikinci yarısında ve Yugoslavya’da 1900’lerde başlamıştır. Türkiye’de ise, yaygın eğitimle ilgili ilk uygulamalı çalışmalar 1922’de halk mektepleri ile başlamıştır (Okçabol 1996, s. 80-86, 97, Kaya, 1989, s. 84).

Günümüzde ise, bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler, toplumun ekonomik, kültürel, siyasal ve toplumsal yapısında değişmelere neden olmaktadır. Bireylerin bu değişmelere uyum sağlaması, değişmenin gerektirdiği bilgi, beceri ve değerleri kazanmasını zorunlu kılmaktadır. Örgün eğitim yoluyla bu değişikliklerin gerektirdiği bilgi ve beceri, bireylere ancak belli bir yaşa kadar aktarılmaktadır. Bireyin örgün eğitim sonrasındaki yaşantısında ve örgün eğitimden yararlanamayan bireylerin bu değişikliklerin gerektirdiği bilgi ve beceriyi edinebilmesi, örgün eğitim

sonrası eğitimle olanaklıdır. Bu nedenle halk eğitiminin eğitim sistemi içerisindeki önemi artmıştır. Halk eğitimi etkinlikleri başlangıçta gönüllü kuruluşlar aracılığı ile yürütülürken, günümüzde devlet desteği ön plana çıkmıştır. Bu desteğin yeterli olmamasına karşın, halk eğitimi artık toplumun büyük bölümüne hizmet vermektedir.

Devletlerin halk eğitimine eskisine oranla daha fazla ilgi göstermesinin belli başlı nedenleri olarak şu görüşlerin benimsenmesi ve yaygınlaşması gösterilmektedir.

**Örgün eğitimden yararlanamayanlara eğitim olanağı sağlama:** Toplumda ekonomik, toplumsal ve kültürel yönden yoksulluk içinde olan kesimlerin bu durumdan kurtarılması için, onlara diğer olanaklar yanında, gençliklerinde elde edemedikleri eğitim olanağı şimdi sağlanmalıdır.

**Çocuğun kişiliğinin gelişmesi için aileleri eğitme:** Aile çevresi çocuğun kişilik gelişmesinde ve eğitiminde önemli rol oynadığına ve sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerin çocukları mevcut eğitim olanaklarından yeterince yararlanamadığına göre, ana-babaların bu konuda eğitilmesine gereksinim vardır.

**Verimliliği artırma:** Ekonominin verimliliği, işgücünün bilgi ve becerisinin yükseltilmesine bağlı olduğundan, belli bir alanda meydana gelen bilimsel ve teknolojik gelişmenin üretime aktarılması, işgücünün bu gelişmeler doğrultusunda eğitilmesini gerektirir.

**Toplumsal sorunlara kitlelerin desteğini sağlama:** Çağdaş toplumların karşılaşmakta olduğu büyük sorunlar, geniş halk kitlelerinin desteği olmadan çözümlenemez.

**Yetişkine, eğitimine devam fırsatı sağlama:** Eğitimlerine devam fırsatı toplumdaki tüm yetişkinlere tanınmalıdır.

**Okulların sınırlı eğitim etkinliğine sahip olması:** Okullardan onların başarabileceğinden çok fazla hizmet beklenmektedir. Eğitim hizmetleri yalnızca okullardan beklenmemelidir (OECD, 1977, s.9).

Gelişmiş ülkelerde, devletin halk eğitimine gösterdiği ilgiyi arttıran bu nedenler, gelişmekte olan ülkeler için de geçerli olmuştur. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerde yetişkinlerin eğitimine devlet ilgisini arttıran diğer önemli bir neden de, bu ülkelerin "yetişkin eğitimini özel bir tüketim konusu olmaktan çok, toplumsal değişmeyi ve ekonomik kalkınmayı hızlandıran, düzenleyen ve özellikle de uluslaşma bilincini kuvvetlendiren, etkili bir araç olarak görmeleridir" (Lowe, 1985, s. 19-20).

Yukarıda açıklanan görüşler neden yetişkin eğitime önem verilmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Ancak, örgün eğitim sistemine yönelik eleştiriler de yetişkin eğitiminin önemini daha da artırmıştır.

Ülkemizde yetişkin eğitimi uygulamaları çok çeşitli program alanlarında ve farklı kurumlarda yapılmaktadır. Günümüzde, okullarda verilen eğitimin öneminin artması ile beraber, eğitimsiz yetişkinlerin eğitimi sorunu da üzerinde durulması gereken ve çözüm yolları aranan bir duruma gelmiştir. Okula gidememiş veya okulu terk etmiş yetişkinlere verilen temel eğitim programları yetişkin eğitiminin üzerinde durulduğu bir alandır. Günümüzde birçok kurum, toplumun her kesimi için -eğitimli veya eğitimsiz- yetişkinlerin gereksinim ve ilgilerine yönelik programlar düzenlemektedirler (Ural, 2008, s. 36-37).

Yetişkin eğitimi günümüzde örgün eğitimin yanı sıra ve daha sonrasında bireyin gereksinim ve isteklerine uygun her türlü eğitim programlarını hazırlama ve sunma görevini üstüne almıştır. Artan yetişkin eğitimi gereksinimini karşılamak üzere devlet, özel ve sivil toplum kuruluşlarının yanı sıra tüm dünyada ve ülkemizde yerel yönetimler de faaliyet göstermektedir. Ülkemizde özellikle belediyelerin yetişkin eğitimi alanındaki faaliyetleri incelendiğinde bu tür hizmetlerin büyük ölçüde büyükşehir belediyeleri ve büyükşehir ilçe belediyeleri tarafından yerine getirilmekte olduğu anlaşılmaktadır. Ülkemizdeki büyükşehir belediyelerinin çoğu bu alanda kapsamlı çalışmalar yapmakta ve yetişkin eğitimi giderek kurumsal bir nitelik kazanmaktadır (Özer, 2010, s. 23).

Bu programların düzenlenmesinde; kurumlar genellikle, yetişkinlerin ilgi ve becerilerine yönelik çalışmalar yapmaktadırlar. Yetişkin eğitimi veren kurumlar yetişkin eğitime yönelik amaç, işlev, ilke ve hedeflerini belirlemek durumundadır.

### **2.3. Yetişkin Eğitiminin Amaç ve Hedefleri**

Cumhuriyetimizin ilk yıllarında yaygın eğitimin amacı; milli kültür birliğinin sağlanması, vatandaşlık eğitiminin verilmesi ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünün yetiştirilmesi olarak belirtilmektedir. Günümüzde ise yetişkin eğitiminin amaçları da geçmişten bu güne gelişerek artmıştır. Bu amaçlar; bireyler de üretici zekânın geliştirilmesini sağlamak, bireyin kendisini geliştirmesini sağlamak, bireysel ve toplumsal gelişmeye katkıda bulunmak ve toplumsal değişmeye destek olmaktır (Bülbül, 1991, s. 2, 59-62).

Yapıcı' nın (2003) da aktardığı gibi, toplumdaki bireylerin üretken ve verimli olması, kendini geliştirebilmesi, mesleğinde ilerleyebilmesi için örgün eğitim sürecinde kazanılan bilgi ve beceriler her zaman yeterli değildir. Bilim ve teknolojiye hızlı gelişme ve değişimler bu kurumlarda verilen bilgileri kısa sürede geçersiz ya da yetersiz kılmaktadır. Yaygın eğitim, insanları sürekli olarak yenileyerek toplumsal değişimin getirdiği yeni durumlara uyum güçlerini geliştirmek ve örgün eğitim eksikliklerini tamamlamak açısından önem taşımaktadır. Ayrıca çeşitli nedenlerle örgün eğitim kurumlarına devam edemeyen kişiler de yaygın eğitim faaliyetlerine katılarak bu eksikliklerini telâfi edebilir ve bir meslek kazanabilirler.

2010 yılında yayınlanan resmi gazetede, Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğindeki madde 4' e göre;

*“Yaygın eğitim faaliyetlerinin, Anayasa, Türk millî eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri ile Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun ve bir bütünlük içinde yerine getirilmesi için planlı kalkınma hedefleri kapsamında toplumun özellikleri ve ihtiyaçlarına göre amaç ve hedefleri şöyle belirlenmiştir.”*



*“Bireylerin millî bütünleşme ve bireysel gelişimini güçlendirici, yurttaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı, demokrasi kültürünü, düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,*

*Bilmeyenlere okuma-yazma öğretmek, bilenlere eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak,*

*Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde yurt içi ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yurt dışı için öğretim programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,*

*Millî kültür değerlerinin korunmasına, dünya kültürüne açık olarak geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak,*

*Yöresel özellik ve ihtiyaçlara göre eğitim, öğretim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar ile nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde meslekî ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yaptırmak,*

*Göç edenlerin yeni ortamlarına uyum sağlamalarına yönelik eğitim çalışmaları yaptırmak,*

*Sağlık kuruluşları ve alan uzmanları ile iş birliği yapılarak halk sağlığının korunması, aile planlaması, sağlıklı beslenme ve barınma, iyi bir üretici ve bilinçli bir tüketici olma niteliğini kazandırıcı çalışmalar yaptırmak,*

*Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak,*

*Özel eğitim gerektiren bireylere, gelişim özelliklerine göre, bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak,*

*Aile eğitimi programları ile Türk aile yapısını güçlendirerek toplumsal yapının korunmasını sağlamak ve bu amaçla sürekli eğitim imkânları hazırlamak,*

*Toplumda sevgi, hoşgörü, diyalog, iş birliği, farklılıklara saygı, yardımlaşma ve birikimleri paylaşma kültürünün gelişmesini sağlamak,*

*Yaşlı bireylerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılımları için eğitim çalışmaları yapmak amacıyla düzenlenir” şeklinde yetişkin eğitiminin amaç ve hedefleri belirtilmektedir ( MEB, 2010).*

#### **2.4. Yetişkin Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Teknikleri**

Bir öğretme-öğrenme durumunda baştan sona kadar aynı yöntemi kullanma yerine, etkinliklerin çeşitli aşamalarında farklı yöntemleri kullanmak, öğrenmede kalıcılığı sağlar (Lowe, 1985, s. 129).

Yetişkin eğitimi ile ilgili çeşitli kaynaklarda öğretim yöntem ve teknikleri ayrı ayrı sınıflandırılmaktadır. Ancak bu çalışmada iki konu, bir başlık altında özet olarak ele alınmaktadır. Yetişkin eğitimi etkinliklerinde, birçok eğitim faaliyetlerinde olduğu gibi, eğitimin etkin ve kalıcı olabilmesini sağlamak amacıyla çeşitli öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır. Halk eğitiminde uygulanan program ve içeriğin çok çeşitli olması sebebiyle, duruma ve programa göre farklı öğretim yöntem ve tekniklerine ihtiyaç vardır. Bu yöntem ve teknikler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Celep, 2003; Kurt, 2000; Bülbül, 1991; Geray, 1978).

##### **Yöntemler:**

Sunuş yoluyla öğretim, buluş yoluyla öğretim, araştırma-inceleme yoluyla öğretim, tartışma yoluyla öğretim, tam öğrenme modeli, uzaktan öğretim, toplum kalkınması, halkla ilişkiler.

##### **Teknikler:**

Anlatım, tartışma, gösteri, sergi, örnek olay, konferans, sempozyum, açık oturum (panel), forum, kitle iletişim araçları ( radyo, tv, basılı yayınlar, sinema ve tiyatro).

Yukarıda sınıflandırılan bazı yöntem ve teknikler genel eğitim alanlarının hepsinde kullanılmaktadır. Ancak yetişkin eğitimi etkinlikleri için asıl önem arz eden yöntem ve teknikler; uzaktan öğretim, toplum kalkınması, halkla ilişkiler, konferans,

sempozyum, açık oturum (panel), forum ve kitle iletişim araçlarıdır (radyo, TV, basılı yayınlar, sinema ve tiyatro) (Şirin, 2008, s. 20-21).

## **2.5. Yetişkin Eğitiminin Kapsamı ( İçeriği)**

Halk eğitiminde hedef grupların ve gereksinimlerin farklılığı nedeniyle, halk eğitimi etkinlikleri çok farklı alanları içerir. Halk eğitimi amaçlarının ve temel görevlerinin gerçekleştirilebilmesi şu tür etkinlikler düzenlemeyi gerektirir (Geray, 1978, s. 12; Kılıç, 1981, s. 13).

**2.5.1. Temel Eğitim:** Okuma-yazma öğretiminin yanı sıra, örgün eğitimden yararlanma olanağı bulamayanları yeterli eğitsel düzeye getirme amacına dayanır. Bireylerin en alt düzeyde gereksinme duydukları ve günlük yaşamlarında sürekli yararlandıkları temel bilgi ve beceriler (okuma-yazma, aritmetik, ev yönetimi, fen, sağlık, yurttaşlık ve mesleki bilgi gibi) temel eğitimin içeriğini oluşturmaktadır (<http://okulweb.meb.gov.tr/20/07/140888/heice.html>, 2010).

**2.5.2. Genel Kültür:** Belli bir temel eğitime sahip olan bireylere ekonomi, sosyoloji, anatomi, hukuk, yönetim ve güzel sanatlar gibi bireyleri belli konularda aydınlatıcı alanları içermektedir.

Bu tür eğitim, doğrudan bireylerin gereksinimlerine göre düzenlenmiş halk eğitimi programları aracılığı ile yürütüleceği gibi, konferans, panel, açık oturum ve yayın yoluyla da yapılmaktadır (<http://okulweb.meb.gov.tr/20/07/140888/heice.html>, 2010).

**2.5.3. Demokrasi ve Yurttaşlık Eğitimi:** Bireylerin temel hak ve sorumluluklarını tanıması, sorunların çözümünde yeterli duruma gelmesi, demokrasi eğitiminin temelini oluşturur. Demokratik bir toplumda, bireylerin etkin duruma gelmesi, o ülke yönetiminin etkinliğini artırır. Bireylerin temel hak ve sorumlulukları ile üstlendikleri görevlerinin bilincinde olması, toplumda kendi kendine kontrolü sağlar.

Bu durumda bireyler, birbirlerini ve yönetimi denetleme gücüne kavuşacağından, devlet hizmetlerinin daha etkili yürütülmesine olanak sağlanır. Bu nedenle, bir toplumdaki bireylere anayasa ve yasalardan kaynaklanan temel hak ve sorumluluklarının neler olduğuna yönelik olarak eğitsel etkinlikler düzenleme gereği vardır. Bireylerin kamusal, siyasal işlere ilgisinin artırılması, siyasal sürece bilinçle daha geniş ölçüde katılması amacı güdülür.

Demokraside, halkın karar verme sürecine katılması büyük önem taşıdığından, bu katılmanın bilinçli olarak gerçekleştirilmesi, ancak eğitim yoluyla olanaklıdır (<http://okulweb.meb.gov.tr/20/07/140888/heice.html>, 2010).

**2.5.4. Ev Yönetimi:** Bu eğitim; çocuk bakımı, aile üyelerinin birbiriyle ilişkileri ve rolleri, eşler arası ilişki gibi değişik konularda yapılmaktadır. Kadınların eğitsel düzeylerinin, toplumsal saygınlığının az olduğu toplumlar için, bu alandaki eğitimin ayrı bir önemi vardır. Özellikle ülkemizde kadın nüfusun eğitiminin düşüklüğü ve kırsal kesimlerde ataerkil aile yapısından dolayı, kadınlar aleyhine gelişen bir durum söz konusudur.

Kırsal ve gecekondü kesiminde kadının toplumsal statüsünün güçlendirilmesi ve erkeğin ailede ortak sorumluluk alabilmesi, bu konuda düzenlenecek halk eğitimi etkinliklerine bağlıdır (<http://okulweb.meb.gov.tr/20/07/140888/heice.html>, 2010).

**2.5.5. Mesleki ve Teknik Eğitim:** Halk eğitiminin en önemli amaçlarından birisi de bireye belli bir mesleki bilgi ve beceri kazandırmak suretiyle bir meslek sahibi olmasını sağlamaktır. Diğer yandan, belli bir mesleki eğitime sahip olanlara da meslekleri ile ilgili bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak yeni bilgi ve beceriler kazandırmaya yönelik eğitim de bu gruba girmektedir (<http://okulweb.meb.gov.tr/20/07/140888/heice.html>, 2010).

**2.5.6. Güzel Sanatlar Eğitimi:** Bireyin, müzik, güzel sanatlar, edebiyat, sanat ve el sanatları gibi, yaratıcı ve eğlendirici amaçlarla öğrenmek istediği her çeşit kültürel konuları içeren programlardır (OECD, 1977, s. 24). Ayrıca, güzel sanatların belli bir dalında yeteneğe sahip olan ancak, örgün eğitimde bunu geliştirme olanağı

bulamayanların, bu alanda düzenlenecek halk eğitimi etkinliklerine katılması suretiyle kendilerini geliştirmelerine ortam hazırlanır.

Müzik, resim, oyun ve benzeri olanaklarla güzel sanat yapıtlarını anlamaya, sevmeye ve uygulamaya yardımcı nitelikteki bir eğitim söz konusudur. (<http://okulweb.meb.gov.tr/20/07/140888/heice.html>, 2010).

**2.5.7. Sosyal Hizmetler Eğitimi:** Özellikle gelişmiş sanayi toplumlarında bu tür halk eğitiminin önemi daha da artmıştır. Yaşlıların, hastaların, sakatların ve suçluların topluma uyumunu kolaylaştırmak; içinde buldukları psikolojik ve fiziksel koşullardan kaynaklanan olumsuzlukların bireye olan etkisini en aza indirmeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Yaşlı ve sakatların korunması, uygun yaşam koşullarının sağlanması, suçlu çocukların yeniden topluma kazandırılmasına dayalı olarak bu tür grupları içine alan halk eğitimi etkinlikleri düzenlenmektedir. Ülkemizde, bu tür halk eğitimi etkinliğinin yok denecek kadar az olduğu söylenebilir (<http://okulweb.meb.gov.tr/20/07/140888/heice.html>, 2010).

**2.5.8. Toplum Eğitimi:** Küçük toplumların veya yerel toplulukların sorunları ile ilgilenmelerine, bunları benimsemelerine, devletle sıkı işbirliğinde bulunmalarına, kendi aralarında örgütlenmelerine ve sorunlarını çözmelerine eğitsel yollarla yardımcı olmaya dayalı bir eğitimidir.

Toplum eğitimi ile toplumlarda var olan ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel kurumların geliştirilmesine ve o topluluğun veya yerel toplumların kalkınmalarında önderlik işlevi gerçekleştirilir. Bu yolla yerel toplumların kendi olanak, kaynak ve işgüçlerini, devletin olanak ve kaynakları ile birleştirilerek kalkınmalarına destek sağlanır. Bu tür eğitim, toplum kalkınmasını sağlamaya yönelik olduğundan, "toplum kalkınması" olarak da ifade edilmektedir (<http://okulweb.meb.gov.tr/20/07/140888/heice.html>, 2010).

## **2.6. Yetişkin Eğitiminin İlkeleri**

Yetişkinler ihtiyaçları doğrultusunda öğrenebilir ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda güdülenebilirler. Hemen ve kısa sürede öğrenebilecekleri bilgiye ihtiyaçları vardır.

Grup çalışmalarından hoşlanmaktadırlar. Öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılmak, kendi tecrübesine dayalı olarak görüşlerini açıklamak, tartışmak ve içeriğin belirlenmesinde yer almak istemektedirler. Bilgi, beceri, alışkanlık ve hareketlerini geliştirecek, problemlerini kendi başına çözebilecek duruma getirecek yöntemleri kazanma doğrultusunda ilerlemektedirler. Önceki deneyimleri öğrenme için zengin bir kaynak sağlar ve eğitim sırasında bu deneyimlerini paylaşmaya eğilim göstermektedirler. Eğitim alırlarken rahat bir çevre ve dinamik bir atmosfer çalışmalarını etkilemektedir. Ayrıca, başarılarındaki artış, kendilerine verilen ödül ve sertifikalarla sağlanmaktadır. Yetişkinlere eğitim veren kurumlar bu ilkeleri göz önünde bulundurmaktadır.

MEB tarafından belirlenen yetişkin eğitimi ilkeleri ise; herkese açıklık, gereksinime dönüklük, süreklilik, bilimsellik, planlılık (sunu-istek), yenileşme ve gelişmeye açıklık, gönüllülük, mali destek, her yerde eğitim, bütünlük ve eşgüdümdür.

***Herkese açıklık:*** Herkesin yararlanabileceği biçimde yürütülür ve özel eğitim gerektiren bireyler için özel önlemler alınır.

***İhtiyaca uygunluk:*** Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlara uygun olarak gerçekleştirilir.

***Süreklilik:*** Bireylerin hayat boyu yararlanabilecekleri biçimde düzenlenir.

***Bilimsellik:*** Her derece ve türdeki program ve uygulamalar, bilimsel araştırmalara dayalı olarak sürekli geliştirilir ve yenilenir.

***Planlılık:*** Kalkınma planları hedeflerine uygun şekilde; eğitim-öğretim, üretim, insan gücü, istihdam ilişkileri dikkate alınarak üretkenliğe ağırlık verilecek biçimde planlanır.

***Yenilik ve gelişmeye açıklık:*** Programlar; öğrenme ve öğretme yöntemleri ile ders araç-gereç, bilimsel ve teknolojik gelişmelere, çevrenin ve ülkenin ihtiyaçlarına göre sürekli geliştirilir.

***Gönüllülük:*** Bireyin ve toplumun çalışmalara isteyerek katılımları esas alınır. Sivil toplum kuruluşlarının yaygın eğitim etkinliklerine katılımlarının desteklenmesi ve

*özendirilmesi, yetki ve sorumluluklarının paylaşılması, merkez ile ailenin iş birliği, kulüpler, gönüllü çalışma grupları ve benzeri oluşumlara çalışma imkânı verilir.*

***Malî destek:*** *Döner sermaye kapsamı dışındaki kurs ve etkinlikler ücretsizdir. Gerçek ve tüzel kişiler, etkinliklere gönüllü olmak şartıyla aynı ve nakdî katkıda bulunabilirler. Aynı katkılar tamamıyla bağış şeklinde olabileceği gibi karşılıksız olarak belli bir etkinlik dönemi içinde kullanım şeklinde de olabilir.*

***Her yerde eğitim:*** *Amaçlar, düzenli ve programlı olarak yalnız kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda değil aynı zamanda evde, çevrede, iş yerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilir.*

***Bütünlük:*** *Örgün eğitim ile birbirlerini tamamlayacak ve destekleyecek, gerektiğinde aynı nitelikleri kazandırabilecek biçimde, her türlü imkânlarından yararlanabilecek bir bütünlük içerisinde düzenlenir.*

***Eş güdüm:*** *Aynı alanda hizmet yürüten çeşitli kamu, özel ve gönüllü kurumlar arasında eş güdüm ve iş birliği sağlanarak hizmetlerde etkililik ve verimlilik artırılır. Bu etkinlikler, millî eğitimin amaçlarına uygunluk yönünden denetlenir. Yetişkin eğitimi etkinlikleri mutlaka toplumsal, kültürel, ekonomik kalkınma planlarına uygun olmalıdır. Bundan dolayıdır ki düzenlenecek eğitsel etkinliklerde bu kalkınma planları göz önünde bulundurulmalıdır. Bunun için ilgili kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapmak kaçınılmazdır (MEB, 1996).*

## **2.7. Dünya’da ve Türkiye’de Yürütülen Yetişkin Eğitimi Faaliyetleri**

Günümüzde insanlığın bilgi birikimi bir kartopu gibi büyümektedir. Bu bilgi birikiminin sonucu olarak teknolojik yenilikler artmaktadır. Teknolojik yenilikler; özellikle ulaşım, iletişim, bilişim ve üretim teknolojilerindeki yenilikler ekonomik ve toplumsal yaşamı değiştirmektedir (Miser, 2002, s.55-56).

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, toplumları etkilemekte ve değişmelerine neden olmaktadır. Öyle ki günümüzde artık toplumlar tarım toplumu, sanayi toplumu, bilgi toplumu şeklinde adlandırılmaktadır. Bu, sözü edilen değişimin en basit örneğidir. Toplumların değişim sürecine hızlı bir şekilde uyumu, eğilimi,

bilim ve teknolojinin gerisinde kalmama isteği onları eğitilmiş insan problemiyle yz yze getirmektedir. Bu nedenle bugun tm lkelerce nitelikli insan gucunun yetiştirilmesinde eğitimin onemi ve gereği anlaşılmıştır (Çetin, 1999).

Bu bağlamda, lkelerin birçoğu eğitim sistemlerini sorgulamakta ve herkesin hayat boyu oğrenmesini sağlayacak şekilde eğitim sistemlerini yeniden yapılandırmaktadır.

Bu bolumde yetişkin eğitimi çalışmalarının lkelerdeki kısa tarihi geçmişi ozetlenmeye çalışılacaktır.

### **2.7.1. İngiltere ve ABD’de Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

1798 yılında İngiltere’de Nottingham Yetişkin Okulu açılmıştır. 1823’te Londra’da açılan Mekanik Enstitüsü, 1854 yılında açılan alışan İnsanlar Koleji, din eğitimi vermek üzere açılan Papaz Okulları, Kilise Okulları ve akşam dersleri ile yetişkinlere yönelik eğitsel hizmetler artmaya başlamıştır. 1870 tarihli eğitim yasası ile de zorunlu eğitim, yatılı okullar ve yerel okul kurumlarının oluşumunu başlatmıştır (Stephens, 1990, akt: Yayla, 2009, s. 1).

1914’te oluşturulan Ulusal Yetişkin Okullar Sendikası, yetişkinlere yönelik eğitim birimleri amaya, 1911’de de "Yıllık alışma El Kitabı" yayımlamaya ve 1917’de de mektupla oğretim uygulamalarına başlamıştır. I. Dünya Savaşı’nın hemen ardından İngiltere’de Yeniden Yapılanma Bakanlığı’nın oluşturduğu Yetişkin Eğitimi Komisyonu, "1919 Raporu" olarak tanınan bir rapor yayımlamıştır. Bu komisyonun hazırladığı rapora göre; yetişkin eğitimi, ayrıcalıklı insanlar için bir lüks ya da yaşamın çok kısa dönemine özgü olarak düşünülmemelidir. Yetişkin eğitimi, sürekli ve ulusal gerekliliktir. Vatandaş olmanın ayrılmaz bir özelliğidir. Bu nedenle hem evrensel hem de yaşam boyu olmalıdır (Walker 1956: 55, akt: Yayla, s. 2).

Walker’in uyarısı ve benzer düşünceleri İngiltere ve ABD’de yetişkin eğitiminin organize olarak gelişmesine hız katmıştır. Bu rapordan sonraki on yıl içinde yetişkin eğitimi konusunda pek çok kitap ve makale yayımlanmıştır.



Yetişkin eğitimi 1920'lerde İngiltere'de ve 1930'larda da ABD'de hızla gelişmiştir. 1921 yılında İngiliz Yetişkin Eğitimi Enstitüsü kurulmuş, İşçi Eğitim Derneği (Workers' Educational Association)'nin İngiliz yaşamındaki etkisi giderek artmıştır. (WEA) okullarından yararlanan yetişkin sayısı 1937-1938'de 64 bin ve 1990'da da 200 bin'dir. ABD'de yaygın eğitime örgün eğitim kadar önem verilmektedir. “Yaşam boyu eğitim” anlayışı ile yaygın eğitim hizmetleri sürmektedir. Yetişkin eğitimi yasası ile okuma-yazma bilmeyen yetişkinlere programlar hazırlanmakta ve Meslekî Eğitim Kanunu ile de ülkenin işgücünü eğitmek için çalışmalar yapılmaktadır. Yetişkinlerin eğitimi ile eyalet ve yerel düzeyde programları desteklemek ve her yaştaki yetişkinin eğitimini sağlamak hedeflenmektedir. Bu programlar bir yandan işe hazırlanarak, diğer yandan ailede okuma-yazmayı öğretmek ve ailenin eğitim seviyesini yükselterek aile hayatına yönlendirmektedir (Demirel, 1996, akt: Yayla, 2009).

### **2.7.2. Danimarka ve İsveç'te Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Danimarka ve İsveç gibi ülkelerde yetişkin eğitimi uygulamalarının 1800'lerde başladığı görülmektedir. Danimarka'da Halk Okulu (Folk High School) ile Sovyetlerde Pazar Okulu o ülkelerde başlatılan ilk uygulamalardır. İsveç'te yetişkin eğitimi hareketleri 1833 yılında çeşitli derneklerin düzenlediği bilimsel konuları içeren halk toplantılarıyla başlamış ve ilk halk lisesi 1868 yılında açılmıştır. Hollanda'da 1784 yılında ilk gönüllü kuruluşlardan biri olan Fen-Edebiyat Topluluğu (Society for Arts & Science) oluşturulmuştur. Bu ülkede yetişkin eğitimi olarak düşünülen kurslar 1823'te yüksekokulların halk konferansları düzenlemesi ise 1800'lerin ikinci yarısında başlamıştır (Yayla, 2009, s. 3).

### **2.7.3. Avusturya'da Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Avusturya'da da yetişkin eğitimi, 1848 devriminden sonra dağılan işçi eğitimi dernekleriyle başlatılmıştır. 1867 Anayasası'nın eğitsel derneklerin açılmasına izin vermesi yetişkin eğitiminde bir dönüm noktası olmuştur. Danimarka'daki halk okulları benzer bir biçimde 1890 yılında yatılı merkezler olarak köylü üniversiteleri, 1895 yılında da Viyana Üniversitesi halk kursları olarak açılmaya başlamıştır. 1901

yılında yetişkinler için kolejler, 1919 yılında da eğitim bakanlığına bağlı olarak halk eğitimiyle ilgilenecek bir büro, 1928 yılında kırsal yatılı merkezler açılmıştır. 1973 yılında Halk Kütüphaneleri ile yetişkin eğitiminin geliştirilmesi yasası kabul edilerek sorumluluk eğitim bakanlığına verilmiş; II. Dünya Savaşı'ndan sonra halk eğitimi yeniden yapılandırılarak Yetişkin Eğitimi Enstitüsü kurulmuş; halk eğitimi dergisi yayımlanmaya başlamış ve halk eğitimi geliştirme ödülü konmuştur (Yayla, 2009, s. 3-4).

#### **2.7.4. Yugoslavya' da Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Yetişkin eğitiminin 1900'larda hızla geliştiği ülkelerden biri de Yugoslavya'dır. Mektupla öğretim yöntemi daha 1926'larda ortaöğretim düzeyinde başlamış; 1928 yılında İşçi Eğitim Merkezleri'nde de kullanılmış; 1960'larda da ilköğretim düzeyinde yaygınlaştırılmıştır. I. ve II. Dünya Savaşları arasında yayımsal üniversite hizmeti olarak başlayan uygulamalar kısa sürede bağımsız Halk Üniversitesi ile işçi Üniversitelerine dönüşmüştür (Gam vd, 1992; Jarvis, 1992, akt: Yayla, 2009, s. 4).

#### **2.7.5. Yunanistan'da Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Yunanistan'da 1800'lerin ikinci yarısında dernekler aracılığıyla yetişkin eğitimi uygulamaları başlamış; 1900'lerde işçi eğitimi önem kazanmış; 1943 yılında yetişkin eğitimiyle ilgili bir birim oluşturulmuştur. Bugün, eğitim bakanlığına bağlı olan Halk Eğitimi Genel Sekreterliği, Yunanistan Üretim Merkezi ile İnsan Gücü İstihdam Örgüte yetişkin eğitimiyle ilgili kuruluşların başında gelmektedir (Markel, 1986).

#### **2.7.6. Asya'da Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Asya'da ilk uygulamalar yerel dinlerin etkinlikleri dışında, Hindistan'da ve diğer ülkelerde Hıristiyan misyon hareketi olarak başlamıştır. Hindistan'da 1940'ların başında İngilizlerin başlattıkları İngilizce okuma yazma programları yanında Gandhi'nin öncülüğünde halkın bilinçlendirilmesi çalışmaları da gerçekleştirilmiştir. Ülkenin bağımsızlığını kazanmasından sonra yetişkin eğitimi 5 yıllık kalkınma programının parçası olmuş ve radyonun eğitim aracı olarak kullanımı yaygınlaştırılmıştır (<http://www.eurydice.org>, 2011).

### **2.7.7. Pakistan'da Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Pakistan'da bağımsızlık kazanılmasından sonra köye yardım programı adı altında okuma yazma çalışmaları başlatılmıştır. İlköğretim ve Yaygın Eğitim Bakanlığı, Tarım, Sağlık ve Sosyal, Sanayi ve Çalışma Bakanlıkları, Yetişkin Eğitimi Milli Konseyi ve Kadınlar Bölümü birimi bugün Pakistan'ın Yetişkin Eğitimi etkinliklerini düzenleyen kuruluşların en önemlilerini oluşturmaktadır (<http://www.eurydice.org>, 2011).

### **2.7.8. Japonya'da Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Japonya'da 1868 yılındaki Meiji Reformu'ndan II. Dünya Savaşı'na kadar yetişkin eğitimi toplumsal eğitim adı altında imparatora bağlı bir millet yaratma amacıyla yarı resmi kuruluşlar tarafından yapılmıştır. ABD'nin işgalinden sonra yetişkin eğitimi General Mc Arthur'un Japonya'yı demokratikleştirme değişiklikleri çerçevesinde, halkın demokratik yaşamı öğrenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

1960'larda pek çok Afrika ülkesi, Tanzania lideri Nyerere'nin “Çocukların büyümesini bekleyemeyiz” deyişine paralel olarak yetişkin eğitimini okuma yazmayı yaygınlaştırmak ve ulusal birliği gerçekleştirmek üzere bir araç olarak kullanmıştır. Her ülkenin kendine özgü koşullarına göre değişik uygulamalar yapılmıştır. İlkokuldan sonra okumamış kırsal kesim insanına beceri kazandırmaya yönelik olarak Botswana'da Tugaylar (Brigades) ve Kenya'da Köy Tekniker Okulları (Village Polytechniques) en tanınmış özel uygulamalardır (<http://www.eurydice.org>, 2011).

### **2.7.9. Latin Amerika'da Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Latin Amerika'da ilk gelişmeler beceri eğitim merkezleri ile eğitsel amaçlı radyo okullarında olmuştur. Brezilya'da beceri eğitimi veren SENAI (Serviço Nacional de Aprendizagem Industrial) kuruluşu ile Kolombiya Devleti'ndeki ACPO (Action Cultural Popular) radyo okulu bu tür uygulamaların ilk örnekleridir (Yayla, 2009, s. 5).

### **2.7.10. Finlandiya’ da Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Finlandiya eğitim politikasının en önemli ilkelerinden biri yaşam boyu öğrenmedir. 1000’den fazla kurumda yetişkin eğitimi verilmektedir. Bazı kurumlar sadece yetişkinlere yönelik eğitim verirken çoğu hem yetişkinlere hem gençlere hizmet vermektedir. Yetişkin eğitimi, üniversiteler, meslek yüksek okulları, kamu ve özel mesleki kurumlar, yetişkin eğitim merkezleri ve yaz üniversiteleri, yetişkin liseleri, çalışma merkezleri, spor ve müzik enstitüleri tarafından sağlanmaktadır. Yetişkin eğitimi kapsamında çalışma hayatı ve işgücü pazarıyla yakın ilişki ve işbirliğinin yanı sıra sosyal bilimler, kişisel gelişim ve eğitim alanlarında da çok çeşitli programlar vardır. Eğitim kurumlarınca sağlanan yetişkin eğitiminden her yıl yaklaşık bir milyon kişi yararlanmaktadır (<http://www.eurydice.org>, 2011).

### **2.7.11. Türkiye’de Yürütülen Yetişkin Eğitimi**

Türkiye’de yürütülen yetişkin eğitiminin tarihsel gelişimi, Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyet sonrası olmak üzere iki başlık altında ele alınabilir (Celep, 2003; Gedikoğlu, 1991).

Cumhuriyet öncesi dönemde, Selçuklular ve Osmanlılarda, Medreseler ve Enderun Okulları (Fatih döneminde kurulan) birer örgün eğitim kurumu olsalar da halk eğitimi alanında -sınırlı da olsa- etkinliklerde bulunmuşlardır. Bunların yanında esnaf kuruluşları olan ahilik ve loncalar, ordu ile gönüllü kuruluşlar tarafından bugünkü anlamda olamasa da yetişkin eğitimi faaliyetlerini yürütmüşlerdir. Cumhuriyet öncesi ilk düzenli yetişkin eğitimi faaliyetleri 19. yy.ın ikinci yarısında başlamıştır. 1862’de ilk resmi halk eğitimi çalışmaları üniversiteler tarafından başlatılmıştır. Uzman kişiler tarafından halka açık derslerde çeşitli bilim alanlarıyla ilgili eğitim verilmiştir. Ayrıca bu dönemlerde çok sayıda gönüllü kuruluşlar tarafından halka konferanslar, toplantılar ve gece kursları vasıtasıyla temel eğitim, din, siyaset ve sosyal konularda eğitim verilmiştir. Bu kuruluşlar arasında İslam Öğretim Derneği (1864), Osmanlı Bilim Derneği (1860), Beşiktaş Bilim Derneği (1868), İtilaf ve Terakki Fırkası (1910) ve Türk Ocağı (1911) sayılabilir. Aynı

zamanda, İzmir Öğretmen Okulu müdürü olan Ethem Nejat, 1911 yılında halk eğitimine ilişkin önerilerinin bulunduğu bir broşür yayınlamıştır (Şirin, 2008, s. 25).

Bu broşüre göre, Türk Milli Eğitimi'nde yaygın eğitimin gelişim süreci şöyledir;

*“Cumhuriyetin ilanından itibaren ‘‘Halk Eğitimi’’ (bugün yaygın eğitim olarak bilinir) adıyla yetişkin eğitimi ile ilgili eğitim çalışmaları bulunmaktadır. Geçmişten bugüne, bu etkinlikleri sağlayan temel kuruluş Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan Halk Eğitim Merkezleri'dir. Yapılan bu çalışmalar yakın geçmişte yaşam boyu öğrenme görüşüyle tanınmaktadırlar.*

*Türk Eğitim Sistemi iki temel alanda yapılanmıştır, örgün ve yaygın eğitim. Milli Eğitim Temel Kanunu'na (1982) göre; Yaygın eğitim tüm bireylerin hangi yaşta olursa olsun genç ve yetişkin süregelen eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için gerçekleştirilen düzenlemeleri ve etkinlikleri içermektedir. Yasadaki 42. maddeye göre, ‘‘hiç kimse eğitim haklarından yoksun bırakılamaz’’. Böylelikle Türkiye'de yetişkin eğitimi bireyler için bir hak ve devlet için bir sorumluluktur. Devlet bu sorumluluğunu bütün yaş grubundaki yetişkinler için yaygın eğitim kurumları açarak, programlar düzenleyerek (genel ve mesleki anlamda) veya devlet ve özel kurumlarla işbirliği içerisinde kurslar düzenleyerek sağlamaya çalışır.*

*Mesleki ve teknik eğitim programlarının uygulandığı örgün, yaygın ve çıraklık eğitiminin her türünde ve derecesinde temel yürütme organı Mesleki Eğitim Kuruludur. Bu kurul Milli Eğitim Bakanı müsteşarı tarafından yönetilmekte ve birçok toplumsal kuruluş, mesleki organizasyonlar ile iş ve işveren ortaklığı temsilcilerini kapsamaktadır. Yaygın mesleki eğitimle ilgili tüm partiler bu kurulda karar verme sürecine dâhil olmaktadır. Ayrıca, yaygın eğitimle ilgili olan tüm partiler Milli Eğitim Şurasına katılma vasıtasıyla organizasyonlarını ve kurumlarının fikirlerini ve kararlarını temsil etme yoluyla karar verme sürecini etkilemektedirler. Aynı zamanda, işçi kurumları, iş sendikaları, mesleki kurumlar, devlete bağlı olmayan sosyal topluluklar gibi kurumlar yetişkin eğitimi ve Türkiye'de gerçekleştirilen toplantılar ile ilgili raporlar vasıtasıyla karar verme sürecini etkilemektedirler. Türkiye'deki yetişkin eğitiminin yaygınlaştırılması ve geliştirilebilmesi için, özellikle Avrupa Birliği ile bazı protokoller imzalanmış ve çok çeşitli uluslar arası organizasyonlar düzenlenmiş ve projeler uygulanmıştır. Ayrıca ulusal düzeyde de birçok protokol imzalanarak yetişkin okuryazarlığı, yurttaşlık eğitimi ve mesleki eğitimle ilgili pek*

çok proje uygulanmıştır. Türkiye'deki yetişkin eğitimi birden fazla düzenlemeyi kapsamaktadır. Bu bağlamda, temel beş kanun ve bu kanunlarla ilişkili üç düzenleme şu şekildedir;

Milli Eğitim Temel Kanunu No. 1739. Genel durumu, içeriği, yaygın eğitimin amaçlarını, diğer kurumlarla işbirliğini ve koordinasyonu düzenler.

Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun No. 3797. Yaygın eğitim için sorumlu birimleri tanımlar (aynı zamanda yetişkin eğitimi için) ve bu birimlerin görev tanımlarını yapar (Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü).

Mesleki Eğitim Kanunu No. 3308. Tüm düzey ve türde (örgün, yaygın ve çıraklık) mesleki eğitimi kapsayan temel kanundur. Yetişkin mesleki eğitimi ile ilgili konuları içerir (kalfa ve usta eğitimi, mesleki eğitimin planlanması, mesleki eğitimin katılımcıları ve mesleki eğitimdeki özel uygulamalar sorumluluğu, mesleki eğitimi finanse etmek vb).

Zorunlu İlköğrenim Çağı Dışında Kalmış Okuma-Yazma Bilmeyen Vatandaşların Okur-Yazar Duruma Getirilmesi Hakkında Kanun No. 2841. Okuma yazma bilmeyen yetişkin yurttaşların okur-yazar hale getirilmesi ve onlara ilköğretim diploması sağlanması ile ilgili konuları düzenler.

Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu No.5544. 2006'da geçerli olan bu kanun ile Türkiye'deki eğitim ulusal mesleki standartlar ve bazı konuların işlenişi anlamında yeni bir boyut kazanmıştır. Bu gelişme, yaygın eğitim çalışmalarında yeni düzenlemelere yön verecektir (programlar, yeterlilikler ve profesyonel standartları sağlama).

MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği (2006). Yaygın eğitimin düzenlenmesi için temel bir kaynaktır. Temel olarak Halk Eğitim Merkezleri tarafından organize edilen programları içerir.

Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği (2002). Yaygın mesleki eğitimi ve çıraklık eğitimi, mesleki ve teknik eğitim düzenlemeleri ile bütünlüğü (öğretim programı, hedefler, değerlendirme ve belgelendirme vb.) içerir.

Kamu Kurum ve Kuruluşları, Belediyeler, Vakıflar. Yaygın Eğitim Amaçlı Kurslar Yönergesi (2006). Milli Eğitim Bakanlığı dışında toplumsal kurumlar tarafından;

*belediyeler, vakıflar, dernekler, daireler vb. organize edilen ücretsiz eğitim programları ile ilişkili konuları içerir. Bu programlar MEB'in kontrolü altında gerçekleştirilmektedir.*

*Türkiye'de geçtiğimiz yıllarda yetişkin eğitimi ile ilgili birçok düzenlemeler yapılmıştır ve yapılmaya devam etmektedir. Bu düzenlemelerden en önemlisi kısa bir süre önce adapte edilen ve uygulamaya konulan MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğidir. Bu düzenleme ile yaygın eğitim kurumlarının 1979 da kabul ettiği düzenlemeler iptal edilmiştir. Yeni düzenlemeler ise yetişkin eğitimi ile ilgili yeni yaklaşımlar önermektedir.*

*Dokuzuncu Kalkınma Planı, eğitim sistemini yaşam boyu öğrenme görüşü ile ilişkilendirerek bilgisayar yoluyla öğrenmeyi de içeren yaygın eğitim fırsatları geliştirir.*

*Dokuzuncu Kalkınma Planı ile paralel olarak MEB toplumun yaşam boyu öğrenme düşüncesini içselleştirmelerine yardımcı olacak her tür yaygın eğitim ortamını destekleyici uzun vadeli hedefler önermiştir. Bu konuyla ve stratejiyle ilgili olarak yapılan ilk çalışmalar bir Avrupa Birliği Projesi (MEGEP) ile başlamıştır. Ve ilk adım olarak 'Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Bir Politika raporu hazırlanmıştır.*

*Mesleki ve teknik eğitimle ilgili olarak yapılan en son düzenleme Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu 2006'dır. Yukarıda bahsedildiği gibi ulusal mesleki yeterlilikleri geliştirme olarak değerlendirilen bu yeni düzenleme yaşam boyu öğrenmeye doğru teşvik edici bir görüştür" (Yayla, 2009, s. 21, 22, 23, 24).*

Bu bağlamda, Dünya'da ve Türkiye'de ortalama 1800'lü yıllarda devlet desteği ile üniversiteler, dini kuruluşlar ve çeşitli resmi, yarı resmi ya da sivil eğitim kurumları vasıtasıyla yetişkin eğitimi programları uygulanmaya başlanmıştır. Daha sonraki yıllarda, bu ülkelerde devletin ve halkın ihtiyaçlarına yönelik yetişkin eğitimi programları ve meslek kursları çalışmalara eklenmiştir. (Şirin, 2008, s. 24).

### 3. BÖLÜM

#### SANAT EĞİTİMİ

##### 3.1. Sanat Eğitiminin Tanımı ve Kapsamı

Sanat eğitime yönelik birçok tanım yapılmaktadır. Bu tanımlardan bazılarını ele alacak olursak;

San'a (2003,s. 18–19) göre, tümel anlamda bir sanat eğitimi programında, sanatın oluşumu, sanatsal yaratma, sanatın toplumdaki yeri, sanat türleri, sanat akımları ve anlayışları, sanatçının kişilik özellikleri vb. konuları işleyen çeşitli birimler bulunur. Sanat (ve kültür) tarihi, estetik, sanat kuramları ve eleştirisi, sanat psikolojisi, sanat sosyolojisi, sanat coğrafya ve topografyası gibi, sanat olayına, sanat ürünlerine ve sanat-toplum-kültür ilişkisini irdeleyen kuramsal bilgi dallarının da katılmasıyla tamamlanıp bütünleşir.

Sanat eğitiminin örgün ve yaygın eğitim içindeki tanımını şöyle yapmak mümkündür: Kişinin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümü (Yolcu, 2005).

Genel eğitim kapsamında sanat eğitimi, sanatların yasa ve tekniklerini kullanarak, bireye estetik kişilik kazandırmayı hedefleyen bir eğitim alanıdır. Sanat eğitimi sürecinde; algılama, bilgilenme, düşünme, tasarlama, yorumlama, ifade etme ve eleştirme davranışları, estetik ilkeler doğrultusunda sanatların dili kullanılarak edinilir. Bu eğitim alanında birey; resim, müzik, tiyatro, dans, şiir, öykü, roman, heykel, seramik, fotoğraf, yaratıcı drama, film, video gibi sınırsız sanat evreninden, kendine en uygun dili seçme şansına sahip olarak kendini ifade olanağı bulmaktadır. İnsanların dürtülerinin harekete geçirilmesini sağlayan sanat, kişinin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümüdür (Özdemir, 2007; Gençaydın, 1990).

Sanat eğitimi; sanatçı yetiştirmeye değil, yetiştirmek durumunda olduğu her kişiyi, yaratıcılığa yöneltip, onun bilgisel, bilişsel, duyuşsal ve duygusal eğitim



ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Yaratıcı g ve potansiyelleri eēitmek, estetik düşünce ve bilinci örgütlemek için çalışır. Sanat evrensel bir olgudur. Bu nedenledir ki sanat eēitimi, bireyin sosyal ilişkilerini ayarlamasını, iřbirliēi ve yardımlaşmayı, doēruyu seçme ve ifade edebilmeyi, bir işe başlayıp bitirme sevincini tatmayı, üretken olmayı saēladığı için gereklidir. Gözlem yapma, özgün buluş ve kişisel yaklaşımları destekler, pratik düşünceyi geliştirir. Olayları, olmadan da beyinde gerçekleştirebilme gücünü arttırır. Bireyin el becerisini geliştirir ve sentez yapmasına yardımcı olur. Sanat eēitimi aynı zamanda güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı eēitimidir. Sanat eēitiminin amacı, yapılmış olanları yineleyen deēil, yeni şeyler yapabilme yeterlilikleri olan insanları yetiştirmektir. Sanat, eēitim bilimindeki birikimin ürünü olan aēdař görüşler; kişinin bir bütün olarak sanatı anlaması, ērenmesi iletişim ve etkileşime girmesi ile yaratıcı etkinlikte bulunmasını içermekte ve böylece sanat eēitimi alanı yeni ve aēdař bir nitelik kazanmaktadır (Artut, 2004, s. 91).

Sanatsal yaratma eyleminin zyapısı incelendiēinde üç temel aşamadan oluřtuēu görülür. Bu aşamalar sanat eēitiminin de temel aşamalarıdır. Eēitim sistemindeki sanat dersleri de bu düşünce ile ele alınmalıdır. Sanat, hem bilgi birikimi ve hem de deneyim olarak okullarda öteki konu alanları gibi kendi amaçlarını gerçekleştirmek için var olmalıdır. Sanat eēitiminin amaçları saptanırken, sanatın öz deēerlerinin, bireyin sanatsal ve kültürel gereksinimlerine olan katkısı dikkate alınmalıdır. Sanat eēitimi her yaş ve düzeyde herkes için gereklidir, özel yetenek gerektirmez. İnsan aklı ve duyguları bir bütündür (<http://www.kültür.gov.tr/TR/belge/1-24035/sanat-egitimi.html>, 2011).

### **3.2. Sanat Eēitiminin Gerekliliēi ve Amaçları**

*“aēlar boyunca insan, güzel sanatların tümünü, kendini ve ait olduēu toplumu geliştirme, zenginleştirme ve güçlendirme yolunda vazgeçilmez bir unsur olarak görmüş, kendi kültür birikimini yarınlara aktarma konusunda bilinçli ya da bilinçsiz olarak bundan yararlanmıştır.*

*Sanat eğitimi, birey için içinde yaşadığı dünyayı kavramada, karşılaştığı problemleri çözümede, gördüğü, hissettiği şeylere karşı reaksiyon göstermede son derece önemli bir rol üstlenir ve sanat eğitimi bir bütünlük içerisinde düşünüldüğünde birey ve toplum için can damarı durumundadır. Çünkü genel eğitimin hem bilişsel, hem duyuşsal hem de psiko-motor alandaki hedeflerine hizmet verir. Böylece bireyin estetik, fiziksel, zekâ, toplumsal gelişimlerine katkıda bulunur ve yaşamın bütünselliği içerisinde sanat yoluyla eğitimini sağlar. Bu yolla, eğitimde, iletişimde, estetik beğenide bütünlük sağlanmış olur.*

*Sanat eğitiminin amaçları bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına göre tespit edilmelidir. Disiplin olarak sanat eğitimi bireyin gelişim sürecini çok boyutlu olarak etkiler, bu nedenle amaçlar gruplandırılarak ifade edilebilir.*

#### ***Kişiliğin Geliştirilmesine Dönük Amaçlar***

- Yeniliklere açık bir kişilik kazanmasına yardımcı olma.
- Gözlemlerine ve algularına dayalı olarak kendisini dışa vurmasına olanak tanıma.
- Yaratıcı bir kişilik geliştirmesine katkı sağlama.
- Güven duygusuna sahip bir kişilik geliştirme.
- Çevresindeki çirkinliklerden rahatsız olabilecek buna karşın güzellikleri hissederek bundan zevk alabilecek duyarlı bir kişilik geliştirme.
- İşe ve emeğe saygılı bir kişilik geliştirmesine katkı sağlama.
- Zamanını, araç gereçlerini ekonomik olarak kullanan, düzenli çalışma alışkanlığına sahip bir birey olmasını sağlama.

#### ***Toplumsal Çevre ile İlişkiye Girerek Grupla İş Yapma Alışkanlığını Geliştirmeye Dönük Amaçlar***

*Toplumdaki bireylere ve yapılan çalışmalara bakıldığında Türk insanının yapısında bu konuda belirli bir zayıflık olduğu hemen hemen tüm düşünürler tarafından ifade edilmiştir. Bu nedenle eğitimcilerin konuya ağırlık vererek bireyin davranışlarını bu*

*doğrultuda geliştirmeleri gereklidir. Sanat eğitimi vasıtasıyla bireyin bu ihtiyacı grup çalışmaları yoluyla giderilebilir.*

***Doęa ve Kùltür Deęerlerine Sahip Çıkma Anlayışının Geliştirilmesine Dönük Amaçlar***

- *Doğal ve sanat güzelliklerinin ayırımına ulaşmayı sağlama.*
- *Ulusunun ve başka ulusların sanat değerlerini takdir etme.*
- *Sanat eserlerinin doğduğu yerde kalması gerektiğinin bilincine varma.*
- *Sanat ve sanatçılar hakkında çıkan yayınları ve sergileri izlemesine yardımcı olarak, beğenisini geliştirme” ( <http://www.egitim.aku.edu.tr/gel.htm>, 2011).*

## 4. BÖLÜM

### İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SANAT VE MESLEK

#### EĞİTİMİ KURSLARI (İSMEK)

Ülkemizde yaygın eğitim çalışmaları, yetişkinlere hayat boyu öğrenme imkânı sağlayarak, toplumun ekonomik ve sosyal yönden gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Yaygın eğitim alanında son yıllarda belediyeler de kendi bünyelerinde, sanat ve meslek eğitimi kursları düzenleyerek bu yönde çalışmalar yapmaktadır.

İSMEK'in 2007 yılında düzenlediği “Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitimi Sempozyumu” un da yayınlanan bildirilerden, Halis Yunus Ersöz'ün “Türkiye'de Yetişkin Eğitiminin Bugünkü Durumu ve Geleceği” başlıklı bildirisine göre, belediyelerin ve İSMEK'in yetişkin eğitimi organizasyonlarının gelişim sürecine yönelik bilgiler, aşağıdaki metinde verilmiştir.

*“Türkiye’de 1990’lı yılların ortalarına kadar birkaç Büyükşehir belediyesi dışındaki belediyeler genellikle yol, asfalt, temiz su, çöplerin toplanması, atık sistemi ve piyasaların denetlenmesi vb. hizmetleri yerine getirmeye çalışmışlar ve kentlerin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasında çok sınırlı bir etkiye sahip olabilmişlerdir. Diğer bir ifadeyle, eğitim alanında, sağlık hizmetlerinin yerine getirilmesinde, yoksulluk ve işsizlikle mücadelede önemli bir rol üstlenememişlerdir. Üstelik hala belediyelerin büyük bir çoğunluğu kentsel altyapı hizmetlerini dahi yeterince karşılamaktan uzaktır.*

*Ancak, 1990’lı yılların ortalarından itibaren özellikle Büyükşehir belediyelerinin görev ve fonksiyonlarında büyük bir artış meydana gelmeye başlamıştır. Herhangi bir yasal değişikliğe veya belediye gelirlerinde büyük bir artışa dayanmayan bu değişiklik, belediye yönetimlerine 1994 yılındaki mahalli idareler seçimlerinden sonra gelen başkanların kişisel hizmet anlayışından kaynaklanmıştır. Özellikle, İstanbul ve Ankara Büyükşehir belediye başkanlarının başlattığı sosyal ve kültürel içerikli hizmetler, yavaş yavaş öncelikle partili ve daha sonra da diğer siyasi partilere mensup belediye başkanları tarafından benimsenmeye ve uygulanmaya başlanmıştır. Bu iki belediye kentsel hizmetlerin yanı sıra özellikle, sosyal yardım, sosyal hizmetler, eğitim, sağlık, konut gibi sosyal politika alanlarında o güne kadar görülmeyen hizmetlere yönelmişlerdir. “Yaşlılar, özürlüler, kadınlar, çocuklar, yoksullar ve*

*acil yardıma ihtiyaç duyanlara” yönelik çeşitli hizmetler sunan kurumlar teşkil etmeye başlamışlardır. Bu dönemde temelleri atılan belediyeçilik anlayışı, 2000’li yılların başlarında yeni bir ivme kazanmış ve belediyeler tarafından sunulan hizmet paketi daha da genişlemiştir. Öyle ki, bu hizmet yarışı zamanla “sosyal belediyeçilik” anlayışının da ötesinde “yerel toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve fiziki gelişiminden sorumlu belediyeçilik” anlayışının doğuşunu sağlamıştır. Büyük kentlerde sosyal yardımlarla başlayan topluma duyarlı belediyeçilik anlayışı, yerel ekonomik, sosyal, kültürel ve fiziki kalkınmadan sorumlu belediyeçilik anlayışına doğru bir dönüşüm geçirmiştir. Gerçekten, belediyeler kapsamlı kültürel etkinlikler, sosyal yardım ve sosyal hizmet projeleri gerçekleştirdikleri gibi, tedricen de olsa bölgelerinin ekonomik gelişmesinde önemli roller üstlenme eğilimine girmişlerdir. Ancak, Türkiye’deki 16 büyükşehir belediyesi ve sınırlı sayıdaki il ve ilçe belediyeleri dışında özellikle küçük ölçekli birçok il ve ilçe belediyesi ise temel kentsel hizmetleri dahi yeterince karşılayamamakta ve kentlerin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına ilişkin çok sınırlı etki yapabilmektedirler.*

*Nitekim bu durum ülkemizde yetişkin eğitimi çerçevesinde yürütülmekte olan sanat, meslek ve beceri kazandırma merkezleri için de geçerlidir. Büyükşehir belediyeleri tarafından bu nitelikte kursların açılması çok eskiye dayanmamaktadır. İlk kurs Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 1994, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 1995 yılında açılmıştır. Üstelik bu tür organizasyonları tesis eden belediye sayısı ise ancak ülkenin ekonomik ve siyasal istikrara kavuştuğu son birkaç yılda artış göstermiştir. Hala 16 Büyükşehir belediyesinin 12’si meslek ve beceri kazandırma amacıyla kurslar tertip etmekte ve çok sınırlı sayıda il ve ilçe belediyesi tarafından bu tür kurslar açılmaktadır. Nitekim 2005 yılı itibarıyla nüfusu 50 bini aşan 206 belediye üzerinde yapılan bir çalışmada ankete cevap veren 95 belediyenin sadece %30,5’i hemşerilerine vasıf ve beceri kazandırmak için meslek kursları düzenlediklerini belirtmişlerdir. Bu anketin nicel bir değerlendirme amacıyla yapıldığı ve kursların nitelik ve özelliklerine ilişkin herhangi bir veri aranmadığı belirtilmelidir. Ülkemizde yasa değişikliği öncesinde 3215 civarında belediyenin mevcut bulunduğu dikkate alındığında bu tür faaliyeti yürüten belediye sayısının yetersizliği daha açık bir şekilde görülebilir.*

*Büyükşehir belediyeleri arasında yaygın eğitim faaliyetleri açısından öne çıkan belediyeler ise sanat ve meslek edindirme kurslarını ilk açan İstanbul ve Ankara Büyükşehir belediyeleridir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, “İstanbul Sanat ve Meslek Eğitim Kursları (İSMEK) ile oldukça geniş bir kitleye hizmet verirken, Ankara Büyükşehir Belediyesinin*

*hizmet kapsamı da diğer Büyükşehir belediyelerine göre oldukça geniştir. Diğer önemli bir husus ise bu iki Büyükşehir belediyesinin sanat, meslek ve beceri edindirme kursları kurumsal bir kimliğe sahip iken, diğer Büyükşehir belediyelerinin bu alandaki hizmetlerinin daha emekleme safhasında olup kurumsal bir nitelik oluşturma süreci içinde buldukları söylenebilir.*

*İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1996 yılında başlatmış olduğu İstanbul Sanat ve Meslek Eğitim Kursları (İSMEK) ile geçen on yılda 350 bin kişiye eğitim vermiştir. Yine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstihdama Yönelik Meslek Edindirme Kursları (İYMEK) düzenlemektedir. İYMEK kapsamında, Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İstanbul Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği ve İstanbul Bilumum Madeni Eşya Sanatkârları Odaları Birliği arasında yapılan protokole dayanakla, Lise Mezunu gençlere 13 meslek branşında gerekli eğitimler verilerek istihdamlarının sağlanması amaçlanmıştır” (Ersöz, 2007, s. 59-60).*

#### **4.1. GENEL HATLARIYLA İSMEK**

Günümüzde bireylerin kolayca ulaşabileceği birimlerden biri de hiç şüphesiz, yerel yönetimlerin; sosyal ve kültürel alanlarda topluma sağladığı imkânlardır. Yerel yönetimlerin vatandaşlara sunduğu imkânlar değerlendirildiğinde, ücretsiz mesleki eğitim faaliyetleri, toplumsal, ekonomik ve psikolojik açılardan büyük bir önem taşımaktadır.

Bu anlamda, belediyelerin, sanat, meslek ve beceri edindirme kursları kurumsal bir kimliğe sahiptir. Özellikle, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK), belediyelerin ortaya koyduğu yetişkin eğitimi çalışmalarına bir örnek olarak sunulmaktadır (Özer,2009, s: 55).

“İSMEK, 1996 yılında, bir sosyal doku projesi olarak faaliyetlerine başlamıştır. İlk yıl 3 kurs merkezinde, 3 branşta, 141 kursiyerle başlayan eğitimler, 2008-2009 eğitim dönemi itibariyle İstanbul’un 38 ilçesinde, 218 kurs merkezinde, 123 branşta, 230 bin kursiyere ulaşmıştır. İSMEK eğitimlerinden bugüne kadar 810 bini aşkın İstanbullu yararlanmıştır. Bu haliyle birçok üniversitenin öğrenci sayısından daha fazla sayıda kursiyere sahip olan İSMEK, gerek kursların ve katılımcıların sayısı, gerekse eğitim branşlarının çeşitliliği ve bu eğitimler sonunda ortaya konan kaliteli

ürünlerle adeta Türkiye'nin en büyük "halk üniversitesi" haline gelmiştir. Bugün İSMEK, ülkemizde olduğu kadar bütün dünyada da model olarak kabul edilen bir kurum konumundadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları İSMEK, "örgün eğitim sistemi dışında planlı, programlı ve sistemli olarak yürütülen bir eğitim şekli" olarak tanımlanan "yaygın eğitimin ilkeleriyle gerçekleştirilen bir yetişkin eğitimi organizasyonudur" (İSMEK, 26.11.2010).

#### **4.1.1. İSMEK'in Kuruluşu ve Amacı**

İSMEK, toplumun, genel eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilmek, mesleki ve sanatsal bilgilerini geliştirmek, onları pasif tüketici olmaktan çıkarıp aktif üretici kılmak, kültürel, kentsel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmak, bireyleri kent kültürü ve metropolde yaşama konusunda donanımlı hale getirmek amacıyla kurulmuştur (İSMEK, 26.11.2010).

#### **4.1.2. İSMEK'in Hedef Kitlesi**

Dünya genelinde yetişkin eğitiminin profili, toplumlara ve katmanlarına göre hayli çeşitlilik göstermektedir. Ülkemizdeki en yaygın yetişkin eğitimi kurumu olan İSMEK'in hedef kitlesi de oldukça zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Kursiyerleri arasında; ev hanımları, genç kızlar ve erkekler, işsizler, halen bir işte çalışanlar, okuma yazma bilmeyenler, özürllüler, mahkûmlar, yaşlılar, emekliler vb. toplumun her kesiminden insanlar bulunmaktadır.

Örgün eğitimin herhangi bir kademesinden ayrılmış kursiyerlerin yanında bu kurumlardaki eğitimlerini en üst düzeyde tamamlamış olanlar da İSMEK eğitimlerini tercih edebilmektedir. İSMEK'te eğitim alabilmek için 16 yaşını doldurmak gerekmekte, üst yaş sınırı ise bulunmamaktadır ( İSMEK, 26.11.2010).

#### **4.1.3. İSMEK'in Faaliyet Alanları**

İSMEK, ücretsiz olarak verdiği sanat ve meslek eğitimlerinin yanı sıra; sergiler, seminerler, sempozyumlar, fuarlar, yayınlar, yarışmalar, panel-konferans vb. organizasyonlar da gerçekleştirmektedir ( İSMEK, 26.11.2010).

#### **4.1.4. İSMEK'in Eğitim İlkeleri**

İSMEK, Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilgili yönetmeliğinin 5. maddesinde belirtilen ilkelerle eğitimlerini sürdürmektedir. Bu ilkeler; herkese açıklık, gereksinime dönüklük, süreklilik, bilimsellik, planlılık (sunu-istek), yenileşme ve gelişmeye açıklık, gönüllülük, mali destek, her yerde eğitim, bütünlük ve eşgüdümdür.

Tezin ikinci bölümünde “yetişkin eğitiminin ilkeleri” kısmında bu ilkelerin açıklamalarına yer verilmiştir.

#### **4.1.5. İSMEK'in Yasal Dayanakları ve Müfredatı**

İSMEK, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve sorumlulukları başlıklı 7/v maddesinde belirtilen: “Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek ve işlettiirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak” hükmü ve Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Yönetmelik esaslarına göre eğitim vermektedir. 5393 sayılı belediyeler kanunu ve Eğitim Müdürlüğü'nün yönetmeliği çerçevesinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile İstanbul Valiliği (İl Halk Eğitim Başkanlığı)'nin imzaladıkları protokol çerçevesinde eğitimler sürdürülmektedir. Dersler ve içerikleri de aynı yönetmelikler ile belirlenmektedir (İSMEK, 26.11.2010).

#### **4.1.6. İSMEK'in Eğitim Süreci**

Zorunlu ilköğretim yaşını tamamlamış her İstanbullu İSMEK kursiyeri olabilmektedir. Kayıtlar her yıl Eylül ayında yapılmakta; dersler Ekim ayında başlamaktadır. Haziran ayında ise eğitim dönemi sona ermektedir. MEB'in belirlediği müfredatlar çerçevesinde 3,5 aydan 10 aya kadar süren eğitimlerin yanı sıra bazı branşlarda bir sonraki dönem de devam eden olgunlaşma kursları



verilmektedir. Branşın kredisini dolduran ve başarılı olan kursiyerlere, MEB onaylı Kurs Bitirme Sertifikası, derslere devam eden ancak yeterli başarı gösteremeyen kursiyerlere de Kurs Katılım Belgesi verilmektedir. İSMEK'in vermiş olduğu MEB onaylı kurs bitirme belgeleri bütün Türkiye'de geçerlidir. Ayrıca bazı branşlarda uluslararası akreditasyona sahip yabancı kuruluşlarla işbirliği yapılarak ülkemiz dışında da geçerliliğe sahip sertifika vermeye başlanmıştır ( İSMEK, 26.11.2010).

#### **4.1.7. İSMEK'in Sunduğu Hizmetler**

İSMEK'te istihdama yönelik mesleki teknik eğitimlerin yanı sıra, el becerilerini geliştirmeye yönelik el sanatları eğitimi, geleneksel Türk - İslam sanatları eğitimi, bilgisayar teknolojileri ve dil eğitimi, spor eğitimi, sosyal ve kültürel eğitim ve müzik eğitimi vermektedir. Seçilen belli bir konu üzerinde bilgilendirme ve bilinçlendirme amaçlı kısa süreli eğitimlerde İSMEK' in eğitimleri içinde yer almaktadır. Ayrıca İSMEK, sanat ve mesleki eğitimlerinin yanı sıra güncel, sosyal, kültürel, ailevi ve benzeri konularda, kursiyerleri hayata hazırlayıcı, motive edici, kentini tanıtıcı, yaşam standartlarını yükseltici konularda seminerler düzenlemektedir. Tüm İstanbulluların katılımına açık bu seminerler, 2010–2011 eğitim döneminde de devam etmektedir. 256 kurs merkezinde 150 branşta verilen eğitimlerin tamamı ücretsizdir. Ayrıca; kursiyerler seminer ve söyleşilerin de tümüne ücretsiz katılabilmektedirler (İSMEK, 26.11.2010)

## 5. BÖLÜM

### ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu tez araştırması nitel ve nicel araştırma yöntemleri kapsamında yapılmış, aynı zamanda anketlerin değerlendirilmesinde yüzdelerle nicel hesaplamalar kullanılmıştır. Anketlerin değerlendirilmesi sonucu birçok veriye ulaşılmıştır.

Bu verilerin analizi sonucunda yorumlama ve değerlendirme yapılmıştır. Ancak araştırmanın daha verimli olabilmesi ve sonuçlara daha çabuk ulaşabilmek adına İSMEK kurs merkezlerinde görevli olan idareci ve öğretmenlerle 2010-2011 eğitim-öğretim dönemlerinde görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca İSMEK bünyesindeki üç kurs merkezinde resim dersleri kendi ortamlarında gözlemlenerek derslerin yürütüldüğü ortama ilişkin veriler elde edilmiştir. Derslerin yapıldığı sınıflar kamera aracılığıyla görüntülenmiştir. Bu yönüyle tez çalışmasında, nitel araştırma yöntemlerinden de faydalanılmıştır.

Tez sekiz bölümden oluşmaktadır.

İlk bölüm de, giriş, problem, araştırmanın amacı ve önemi, sayıtlılar (varsayımlar), sınırlılıklar belirtilmiştir.

Tezin ikinci bölümünde yetişkin eğitimi ele alınmıştır. Yetişkin eğitiminin amacı, önem ve gerekliliği, yetişkin eğitiminde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri, kapsamı (içeriği) ile dünyada ve ülkemizde yürütülen yetişkin eğitimi faaliyetleri üzerinde durulmuştur.

Tezin üçüncü bölümünde; sanat eğitimi kavramı ve sanat eğitimin amacı, gerekliliğine yönelik bilgiler verilmiştir.

Tezin dördüncü bölümünde; (İSMEK) İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları ele alınarak İSMEK'in kuruluş amacı, hedef kitlesi, faaliyet alanları, eğitim ilkeleri, yasal dayanakları ve müfredatı, eğitim süreci, sunduğu hizmetlere yönelik bilgiler verilmiştir.

Tezin beşinci bölümünde; araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme ile veri toplama araçlarından bahsedilmiştir.

Altıncı bölümde ise; kursiyerlere uygulanan anketin sonuçları analiz edilmiş tablolarla gösterilerek yorumlanmıştır.

Tezin yedinci bölümünde de; çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular kısmı vardır.

Tezin son bölümü olan sekizinci bölümde ise; araştırmanın sonuçları değerlendirilmiştir. Sonuçlara göre gerekli öneriler yapılarak tez tamamlanmıştır.

### **5.1. Veri Toplama Yöntemleri**

Bu tez için veri toplama yöntemleri olarak; çeşitli kitap, dergi ve internet sitelerinden elde edilen yazılı dokümanlar (makaleler, bildiriler, tezler vb.), İSMEK'deki kurs merkezleri yöneticileri ve ders öğretmenleri ile yapılan görüşmeler ve yine bu merkezlerde sanat kurslarına katılmış kursiyerlere uygulanan anket formu kullanılmıştır.

### **5.2. Evren ve Örneklem**

Araştırmanın evrenini, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı, İSMEK (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları) resim branşı kurs merkezleri ve kursiyerleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini; İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı sanat ve meslek eğitimi kursları bünyesinde, faaliyet gösteren Ortaköy, Dikilitaş ve Kâğıthane Sanayi kurs merkezleri olmak üzere üç merkezdeki resim branşı ile bu kurs merkezlerinde sanat kurslarına katılan kursiyerler oluşturmaktadır.

### **5.3. Veri Toplama Araçları**

Araştırmada veri toplama araçları olarak; yazılı dokümanlar, anket formu, görüşme formu ve gözlem yolu ile bilgi edinilmiştir. Ayrıca merkezlerde görevli yönetici ve kurs öğretmenlerinin görüşlerine de başvurulmuştur. Bunların yanı sıra,

kurs merkezlerindeki resim dersleri sırasında kamera aracılığı ile görüntü ve video kayıtları alınmıştır.

## 6. BÖLÜM

### ANKET CEVAPLARINA YÖNELİK ELDE EDİLEN SONUÇLAR

*“Araştırmada kursiyerlere uygulanacak anket formunda İSMEK’e yönelik dokuz soru yer almaktaydı. Ancak araştırmanın yapılması için İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nden izin alınması sırasında belediyenin eğitim birimi tarafından kuruma zarar vereceği düşüncesi ile ankette bulunan İSMEK’e yönelik sorulardan (İSMEK’ in fiziki mekânları derslere uygun mudur? (derslik ve atölyeler, ışıklandırma, metrekairelik alan kullanımı, lavabo, kitaplık, malzeme dolabı, vb.), İSMEK resim dersi için gerekli olan araç ve gereçleri temin etmekte midir? İSMEK’de aldığımız eğitim yeterli düzeyde midir?) üçünün çıkartılması istenmiştir. Bu nedenle kursiyerlere uygulanacak anket formu uygulamasında bu üç soruya yönelik bilgilere ulaşılamamıştır.”*

Araştırmada veri toplama aracı olarak, kursiyerlere uygulanan anket, üç ana bölümden oluşmaktadır. Anket formunun, birinci bölümünde; kişisel bilgilere yönelik yedi soru, ikinci bölümünde İSMEK’e yönelik altı soru, üçüncü bölümünde ise öğretmenlere ve derslere yönelik sekiz soru olmak üzere, toplam 21 soru bulunmaktadır. Sorular çoktan seçmeli cevaplanabilecek şekildedir.

İSMEK’ in bünyesindeki üç kurs merkezinde toplam 100 adet anket formu dağıtılmıştır. Bu anket formlarından 82 adet anketin geri dönüşü olmuştur.

Aşağıda anket formlarının değerlendirilmesinden sonra ortaya çıkan yüzdelerik dağılımlar ve sonuçlar, üç bölümde tablolar ve açıklamalar halinde verilmiştir.

### I.BÖLÜM

Anketin bu bölümünde kursiyerlere ilişkin ulaşılan kişisel bilgilerin sayısal ve yüzdelerik dağılımlarına yönelik sonuçlar yer almaktadır.

#### Kişisel Bilgiler:

**Tablo 1. Ankete Katılan Kursiyerlerin Cinsiyeti**

Kurs Merkezleri	Kadın	Erkek	Toplam

Ortaköy Kurs Merkezi	33	1	34
Dikilitaş Kurs Merkezi	11	1	12
Kâğıthane Sanayi Kurs Merkezi	32	4	36
<b>Genel Toplam</b>	76 (%92.68)	6( % 7.31)	82

İSMEK' in araştırma yapılan üç kurs merkezindeki kursiyer sayılarının cinsiyete göre ve genel toplam olarak dağılımı tabloda görüldüğü gibidir.

Ankete katılan toplam 82 kursiyerin 76 ( % 92.68)' sı kadın, 6 ( % 7.31)' sı erkektir. Bu durum, İSMEK' in resim kurslarını erkeklere oranla kadınların daha çok tercih ettiğini ortaya koymaktadır.

Aşağıdaki tabloda ankete katılanların yaş gruplarına göre dağılımları verilmektedir.

**Tablo 2. Ankete Katılan Kursiyerlerin Yaş Durumları**

Yaş Aralıkları	Cevap Sayısı ve Yüzdeler Dağılımları
20 ve altı	7 ( % 8.53)
20-30	9 ( % 10.97)
30-40	16 ( %19.51)
40 ve üzeri	50 ( % 60.97 )

Tabloda da görüldüğü gibi, ankete katılan kursiyerlerin 7 ( % 8.53)'si 20 ve altı yaş grubuna, 9 ( % 10.97)'u (20-30) yaş grubuna, 16 ( %19.51)'sı ( 30-40) yaş grubuna ve 50 ( % 60.97 )'si (40 ve üzeri) yaş grubuna girmektedir.

Buna göre; 40 ve üzeri yaş grubu kursiyerlerin diğer yaş gruplarına oranla resim branşı alanında eğitim almakta oldukları görülmektedir. Ayrıca kurslara katılan 40 yaş ve üzeri kursiyerlerin bir bölümünün emekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aşağıdaki tabloda İSMEK’de sanat eğitimi alan kursiyerlerin öğrenim durumları verilmiştir.

**Tablo3. Ankete Katılan Kursiyerlerin Öğrenim Durumları**

Öğrenim Durumu	Cevap Sayısı ve Yüzdeler Dağılımları
Okuryazar	1 ( % 1.21)
İlköğretim(İlkokul, Ortaokul)	10 ( % 12.19 )
Lise ve dengi okul	41 ( % 50 )
Yüksek Okul	21 ( % 25. 6)
Lisansüstü	9 ( % 10.97 )

Tabloya göre; ankete katılanların % 50’si (41 kişi) lise ve dengi okul mezunudur. İkinci sırada (% 25. 6) 21 kişiyle yüksek okul mezunu, üçüncü sırada 10 kişiyle (% 12.19 ) İlköğretim (İlkokul, Ortaokul) mezunu, dördüncü sırada Lisansüstü eğitimi alan ya da bu eğitimi tamamlamış olan kursiyer sayısının 9 kişi ( % 10.97 ), son sırada ise ( % 1.21) 1 kişinin sadece okuryazar olduğu görülmektedir.

Öğrenim durumu tablosunun da yansıttığı gibi İSMEK’in resim branşını % 50 oranında, lise ve dengi mezunlarının daha çok tercih ettiği görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda, elde edilen verilere bakıldığında, kursiyerlerin İSMEK’de sanat eğitimi alma amaçlarına yönelik bilgilere ulaşılmıştır.

Bu soruda kursiyerler birden fazla şıkkı işaretlediklerinden, verilen yanıt sayısı, ankete katılanların toplam sayısını geçmiştir. Ayrıca, verilen yanıtların yüzdesi ankete katılanların toplam sayısına (82 kişi) göre alınmıştır.

**Tablo 4- Ankete Katılan Kursiyerlerin İSMEK’de Eğitim Alma Amaçları**

<b>Amaçlar</b>	<b>Cevap Sayısı ve Yüzdeler Dağılımları</b>
Boş vakitleri değerlendirme	22 ( % 26.82 )
Arkadaş ve çevre edinme	11 ( % 13.41 )
Bir sanat ve meslek branşında öğrenim görmek	34 ( % 41.46 )
Kendimi geliştirmek	33 ( % 40.24 )
Yeni bir meslek edinmek	0 ( % 0 )
Mesleğimde ilerlemek	5 ( % 6.09 )
Aile bütçesine katkıda bulunmak	1 ( % 1.21 )
İş/atölye kurmak	0 ( % 0 )

Tabloya göre kursiyerlerin, 34 ( % 41.46 )’sı bir sanat ve meslek branşın da öğrenim görmek ve 33 ( % 40.24 )’ ü ise kendini geliştirmek amacı ile kurslara katılmaktadır. Bunun dışında 22 ( % 26.82 )’si boş vakitlerini değerlendirme, 11 ( % 13.41 )’i arkadaş ve çevre edinme amacı ile kurslara katılmaktadır. Mesleğinde ilerlemek ve aile bütçesine katkıda bulunmak amacı ile kurslara katılım oldukça düşüktür. Yeni bir meslek edinmek ve iş/atölye kurmak amacı ile hiçbir kursiyer kurslara katılmamaktadır. Bu sonuca göre; İSMEK’in kursiyerlere yeni bir meslek edindirmek ve iş/atölye kurmaları yönünde verdiği eğitimin yetersiz olduğu ortaya çıkmaktadır.

**Tablo 5- Ankete Katılan Kursiyerlerin İSMEK’deki Sanat Eğitimi Süreleri**

<b>Eğitim süreleri</b>	<b>Cevap Sayısı ve Yüzdeler Dağılımları</b>
1 yıldan az	15 ( % 18.29 )



1 -3 yıl	50 ( % 60.97 )
4- 5 yıl	17( % 20.73 )
5 yıldan fazla	0( % 0 )

Tabloda görüldüğü gibi kursiyerlerin İSMEK’de sanat eğitimi aldıkları süreler tespit edilmiştir. Ulaşılan verilere göre; kursiyerlerin 50 ( % 60.97 )’ si 1-3 yıl süreyle kurslara devam etmektedir. Kurslara 4-5 yıl devam edenlerin sayısı 17( % 20.73 )’dür. 15 ( % 18.29 )’unun ise 1 yıldan az cevabına dayanarak kurslara yeni katıldığı belirlenmiştir. 5 yıldan fazla kurslara katılan olmamıştır.

**Tablo 6- Ankete Katılan Kursiyerlerin Herhangi Bir Sanat Derneği veya Kuruluşa Üyelik Durumları**

Sanat Derneği veya Kuruluşa Üyelik Durumu	Cevap Sayısı ve Yüzdeler Dağılımları
Evet	2 ( % 2.43 )
Hayır	77( % 93.9 )
Cevapsız	3( % 3.65 )

Yukarıdaki tabloda, ankete katılan kursiyerlerin verdiği cevaplara dayanarak, herhangi bir sanat derneği veya kuruluşa üyelikleri konusunda net bir sonuca ulaşılmıştır. Kursiyerlerin 77( % 93.9 )’ u herhangi bir sanat derneği veya kuruluşa üye olmadıklarını belirtmiştir. Buna karşın düşük bir oranda, 2 ( % 2.43 )’ ü herhangi bir sanat derneği veya kuruluşa üye olduğunu belirtmektedir.

**Tablo 7- Ankete Katılan Kursiyerlerin İSMEK Dışında Başka Bir Kuruluş veya Şahıstan Sanat Eğitimi Alma Durumu**

İSMEK dışında başka bir kuruluş veya şahıstan sanat eğitimi alma	Cevap Sayısı ve Yüzdeler Dağılımları
--	--------------------------------------

<b>durumu</b>	
Evet	11 ( % 13.41 )
Hayır	71( % 86.58 )

Ankete katılan kursiyerlerin İSMEK dışında başka bir kuruluş veya şahıstan sanat eğitimi alma durumu tabloda belirtildiği gibidir.

Kursiyerlerden 71( % 86.58 ) 'i İSMEK'in dışında daha önce sanat eğitim almamıştır. Kursiyerlerin 11 ( % 13.41 )' u ise İSMEK'in dışında başka bir kuruluş veya şahıstan sanat eğitimi almıştır.

## **Bölüm II.**

### **İSMEK' e Yönelik Bilgiler:**

**Tablo 8- İSMEK'in Resim Derslerine Ait Haftalık Ders Saatlerinin Dağılımı**

<b>Ders Saatleri</b>	<b>Cevap Sayısı ve Yüzdeler Dağılımları</b>
Haftada 2 Saatten Az	2 ( % 2.43 )
Haftada 4-6 Saat	17 ( % 20.73 )
Haftada 6-8 Saat	58 ( % 70.73 )
Haftada 10 Saatten Fazla	3 ( % 3.65 )
Cevapsız	2 ( % 2.43 )

Tablodan da izlenebileceği gibi İSMEK'in resim derslerine; haftada kaç saat ayırdığı ortaya çıkmıştır. Buna göre; uygulanan kurs programında resim derslerine ayrılan sürenin 58 ( % 70.73 ) oranına dayanarak haftada 6-8 saat olduğu yönünde bir sonuca ulaşılmıştır.

Ankete katılan kursiyerlerden 17 ( % 20.73 )'sı ders süresinin haftada 4-6 saat arasında olduğunu belirtmiştir. Ancak buradan ulaşılan sonuç kursiyerlerin verdiği cevap doğrultusunda değerlendirilmektedir.

İSMEK'den elde edilen bilgiye göre; ders saatlerinin haftada 6-8 saat olduğuna yönelik kesin bir sonuca ulaşılmıştır.

**Tablo 9- İSMEK'in Düzenli Bir Şekilde Yayınladığı Süreli Yayını veya Yayınlarının Olup Olmadığına Yönelik Kursiyerlerin Verdiği Cevapların Dağılımı**

<b>İSMEK' in Düzenli Bir Şekilde Yayınladığı Süreli Yayını veya Yayınları</b>	<b>Cevap Sayısı ve Yüzdeler Dağılımları</b>
Kitap	4 ( % 4.87 )
Dergi	39 ( % 47.56 )
Gazete	0 ( % 0 )
Katalog	7 ( % 8.53 )
Hiçbiri	23 ( % 28.04 )

Tabloya göre; İSMEK'in düzenli bir şekilde yayınladığı süreli yayını veya yayınlarına yönelik sonuçlara bakıldığında; İSMEK'in kursiyerler tarafından en çok bilinen süreli yayınının 39 ( % 47.56 ) oranı ile dergi olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonucu takiben ikinci olarak 23 ( % 28.04 ) oranında kursiyer, hiçbir yayının olmadığı yönünde cevap vermiştir. Kursiyerlerin verdiği cevaplara göre 7 ( % 8.53 ) oranında katalog, 4 ( % 4.87 ) oranında ise kitap yayını olduğu belirlenmiş olup, İSMEK'in gazete yayını olmadığı sonuca yansımıştır. Bu durum ise; İSMEK tarafından hazırlanan dergi yayınının kursiyerlere büyük ölçüde ulaştığının göstergesidir.

Aşağıdaki tabloda kursiyerlere uygulanan anket formundaki İSMEK'e yönelik son dört sorunun cevapları ve yüzdeler dağılımları verilmektedir.

**Tablo10- İSMEK’e Yönelik Bilgiler İçin Kursiyerlere Uygulanan Anketteki Çoktan Seçmeli Sorulara Verdikleri Cevapların Dağılımı**

İSMEK’e Yönelik Bilgiler	Cevaplar ve Yüzdeler Dağılımları				
	Her zaman	Sık Sık	Bazen	Ara Sıra	Hiçbir Zaman
İSMEK’ de, Sanat Eğitime destek amaçlı araştırma yapılabilmesi için, kütüphane, bilgisayar ve internet olanaklarının sağlanması.	6 (%7.31)	2 (%2.43)	23 (%28.04)	14 (%17.07)	29 (%35.36)
Kursiyerlerin İSMEK’ in dışındaki sanatla ilgili süreli yayınları takip etme durumları. (Dergi, Gazete, vb. gibi)	11 (%13.41)	10 (%12.19)	25 (%30.48)	25 (%30.48)	9 (%10.97)
Kursiyerlerin İhtiyaç duyduğunda, İSMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikâyetlerini dile getirebilme durumları.	34 (%41.46)	4 (%4.87)	21 (%25.6)	12 (%14.63)	7 (%8.53)
İSMEK’ de sosyal ve kültürel faaliyetler düzenleme durumu (kültür ve sanat gezileri, sergiler, seminer, sanat söyleşileri, fuar, yarışma, vb.)	8 (%9.75)	10 (%12.19)	27 (%32.92)	26 (%31.70)	6 (%7.31)

İSMEK’ de, sanat eğitime destek amaçlı araştırma yapılabilmesi için, kütüphane, bilgisayar ve internet olanaklarının sağlanması durumuna yönelik kursiyerlerin verdiği cevaplar tabloda görüldüğü gibidir. Bu duruma yönelik kursiyerlerin verdikleri cevaplara göre 29 (%35.36) kursiyer kütüphane, bilgisayar ve internet olanaklarının “hiçbir zaman” sağlanmadığını belirtmiştir. Ancak; bu orana yakın bir yüzdelerle “bazen” imkân sağlandığı anlaşılmaktadır.

Kursiyerlerin İSMEK’ in dışındaki sanatla ilgili süreli yayınları takip etme durumlarına yönelik ulaşılan sonuçta ise tabloya bakıldığında “bazen” ve “ara sıra” cevabının eşit sayıda olduğu dikkati çekmektedir. Bu durum ise kursiyerlerin % 50’den fazla bir oranda sanatla ilgili yayınları takip ettiklerini ortaya koymuştur.

Kursiyerlerin ihtiyaç duyduğunda, İSMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikâyetlerini dile getirebilme durumları tabloya yansıdığı gibi, büyük ölçüde olumludur.

İSMEK’ de sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenme durumuna kursiyerler birbirine yakın cevaplar vermiştir. Buna göre; İSMEK’in sosyal ve kültürel faaliyetlerinin sıklıkla olmasa da yeterli düzeyde olduğu görülmektedir.

### **Bölüm III.**

#### **Öğretmenlere ve Derslere Yönelik Bilgiler:**

Aşağıdaki tabloda kursiyerlere uygulanan anket formundaki öğretmenlere ve derslere yönelik sekiz sorunun cevapları ve yüzdelik dağılımları verilmektedir.

**Tablo11- Öğretmenlere Ve Derslere Yönelik Bilgiler İçin Kursiyerlere Uygulanan Anketteki Çoktan Seçmeli Sorulara Kursiyerlerin Verdikleri Cevapların Dağılımı**

Öğretmenlere ve Derslere Yönelik Bilgiler	Verilen Cevaplar ve Yüzdeler Dağılımları				
	Her zaman	Sık Sık	Bazen	Ara Sıra	Hiçbir Zaman
Öğretmenin kullandığı dilin, anlaşılabilirliği.	74 (%90.24)	3 ( %3.65)	0 ( %0)	2 ( %2.43)	0 ( %0)
Öğretmenin derslerin işleniş için yeterli süre ayırması.	68 (%82.92)	6 ( %7.31)	3 ( %3.65)	1 ( %1.21)	0 ( %0)

Öğretmenin, derslerde uygulama dışında teorik bilgi vermesi.	56 (%68.29)	14 (%17.07)	10 (%12.19)	1 (%1.21)	0 (%0)
Öğretmenin, konu ile ilgili farklı materyaller kullanma durumu. (örneğin; slâyt gösterisi, örnek resimler, vb. )	44 (%53.65)	15 (%18.29)	14 (%17.07)	6 (%7.31)	1 (%1.21)
Öğretmenin, dersin hedef ve içeriğine uygun olarak ( sınav, ödev, proje, vb.) ölçme yöntemleri uygulama durumu	31 (%37.8)	11 (%13.41)	23 (%28.04)	12 (%14.63)	1 (%1.21)
Kursiyerlerin öğretmene, görüş ve önerilerini rahatlıkla açıklayabilmelerine yönelik durumları.	69 (%84.16)	7 (%8.53)	1 (%1.21)	2 (%2.43)	2 (%2.43)
Öğretmenin, kursiyerleri derslerde yaptıkları çalışmalarla ilgili eksiklikler konusunda, hoşgörülü bir şekilde yönlendirme durumu.	70 (%85.36)	6 (%7.31)	2 (%2.43)	1 (%1.21)	1 (%1.21)
Kursiyerlerin derslere beraber katıldıkları grup arkadaşlarıyla aralarındaki, sosyal ve kültürel farklılıkların çalışmalarını etkilemesi.	12 (%14.63)	2 (%2.43)	14 (%17.07)	4 (%4.87)	48 (%58.53)

Yukarıdaki tablo genel olarak değerlendirildiğinde, kursiyerlerin öğretmene ve derslere karşı olumlu oldukları görülmektedir.

Tabloya göre; öğretmenin kullandığı dilin kursiyerler tarafından %90 oranında anlaşılır olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Derslerin işlenişi için öğretmenin yeterli süreyi ayırmasına yönelik soruda kursiyerler % 90'a yakın bir oranda "her zaman" cevabını vermişlerdir.

Öğretmenin derslere yönelik teorik bilgi verme durumuna bakıldığında; % 60'ın üzerinde kursiyer tarafından yeterli olduğu görülmektedir. Diğer taraftan "sık

sık, bazen, ara sıra “ cevaplarının yüzdeleri toplam olarak ele alındığında % 30 oranındadır.

Öğretmenin, konu ile ilgili farklı materyaller kullanma durumu, kursiyerler tarafından, %53.65 “her zaman” olarak cevaplandırılmıştır. Bu da demek oluyor ki öğretmenlerin konu ile ilgili farklı materyalleri derslerinde çok fazla kullanmadıklarını göstermektedir.

Öğretmenin, dersin hedef ve içeriğine uygun olarak ( sınav, ödev, proje, vb.) ölçme yöntemleri uygulama durumu; genel olarak çok belirgin bir biçimde tabloya yansımamıştır.

Verilen cevapların yüzdeleri oranları birbirlerine yakınlık göstermekle beraber en yüksek oran % 37.8 “her zaman” cevabı olarak ortaya çıkmaktadır. Buna yakın bir oranda %28.04 “bazen” cevabıdır.

Kursiyerlerin öğretmene, görüş ve önerilerini rahatlıkla açıklayabilmelerine yönelik durumları, tablodan da anlaşıldığı gibi fazlasıyla olumludur. Bu duruma göre, % 90’a yakın kursiyerlerin öğretmenlerle oldukça rahat iletişim kurabildikleri ve kendilerini rahatlıkla ifade edebildikleri görülmektedir.

Öğretmenin, kursiyerleri derslerde yaptıkları çalışmalarla ilgili eksiklikler konusunda, hoşgörülü bir şekilde yönlendirme durumu bir önceki durumdan farksızdır. Tablodan da anlaşıldığı gibi, % 90’a yakın öğretmenlerin kursiyerlerle yakından ilgilendikleri görülmektedir.

Son olarak; kursiyerlerin derslere beraber katıldıkları grup arkadaşlarıyla aralarındaki, sosyal ve kültürel farklılıkların çalışmalarını etkilemesi durumunu değerlendirecek olursak, tabloya yansıyan sonuçlardan % 50’nin üzerinde kursiyerler arasında sosyal ve kültürel farklılıkların çalışmalarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

## 7. BÖLÜM

### BULGULAR

#### Dersliklerle ilgili bulgular

Her kurs merkezinde ders yapılan sınıflarda gözlem ve incelemeler yapılmıştır. Bu gözlem ve incelemeler sonucunda dersliklerin durumu ile ilgili aşağıdaki veriler elde edilmiştir.

1. Kurs merkezlerinin üçünde de resim branşı için ayrılmış sınıflar bulunmaktadır.
2. Sınıfların düzeni, masa ve sandalyelerden oluşmaktadır.
3. Ortaköy Kurs Merkezi'nde dersin yapıldığı sınıf, yapılan gözlemlere göre; resim dersinin yapılması için çok küçüktür. Dikilitaş ve Kâğıthane Sanayi kurs merkezlerindeki sınıflar daha geniştir.
4. Üç merkezde de resim dersi saati dışında, aynı sınıfta başka branşa yönelik dersler yapılmaktadır.
5. Ortaköy ve Dikilitaş kurs merkezlerinde, kursiyerler çalışmalarını masa üzerinde yapmaktadır. Kâğıthane Sanayi kurs merkezinde, masa üzerinde çalışma yapılmakla beraber masaüstü küçük şövaleler de kullanılmaktadır.
6. Ortaköy Kurs Merkezi'nde resim derslerinde kalabalıktan dolayı alan sıkıntısı yaşanmaktadır.  
Diğer iki merkezde çalışma alanının uygun olduğu gözlenmiştir.
7. Çalışma atölyelerinin ışık açısından yeterli olduğu gözlemlenmiştir.
8. Atölyelerde saklama dolapları, yazı tahtası mevcuttur.
9. Ortaköy Kurs Merkezi'nde dersle ilgili materyal bulunmamaktadır.  
Dikilitaş Kurs Merkezi'nde bilgisayar bulunmaktadır.  
Kâğıthane Sanayi Kurs Merkezi'nde öğretmenin kendi imkânı ile oluşturduğu ses ve görüntü sistemi bulunmaktadır.

#### Öğreticilerle ilgili bulgular

Her bir kurs merkezinde; ders öğretmenleri ile birebir görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca dersler yerinde gözlenmiştir. Yapılan bu görüşmeler ve gözlemler



sonucunda; öğretmenlere, derslere ve İSMEK'e yönelik aşağıdaki veriler elde edilmiştir.

Yapılan gözlem ve görüşmelere göre;

1. Araştırma yapılan üç merkezde de öğreticilerin alanında uzmanlaşmış kişiler olduğu yapılan görüşmeler sonucunda tespit edilmiştir. Bu görüşmelere göre, kurs öğretmenlerinin eğitim durumları şöyledir;
  - Ortaköy kurs merkezindeki öğretmen, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim Öğretmenliği'nde lisansını tamamlamıştır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nde yüksek lisans yapmış, şu anda aynı bölümde sanatta yeterlilik eğitimi almaktadır.
  - Dikilitaş kurs merkezinde görev yapan öğretmen, Sakarya Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nde lisans eğitimini tamamlamıştır.
  - Kâğıthane Sanayi kurs merkezindeki öğretmen, İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü'nden mezun olmuştur.
2. Öğreticiler meslek seçimlerine aile, öğretmen ve kendi istekleri doğrultusunda karar vermişlerdir.
3. Öğreticilerin, İSMEK 'deki görev süreleri 2-4 yıl arasındadır.
4. Ortaköy ve Dikilitaş kurs merkezlerindeki öğretmenler İSMEK dışında başka bir yerde görev yapmamıştır.
 

Kâğıthane Sanayi kurs merkezindeki öğretmen özel olarak firmaların tasarım ve çizim departmanında 32 yıl süreyle görev yapmıştır.
5. Kâğıthane Sanayi ve Dikilitaş kurs merkezlerindeki öğretmenler alanları ile ilgili gazete, kitap, dergi vb. süreli yayınları takip etmektedir.
 

Ortaköy kurs merkezindeki öğretmen ise sadece internet aracılığıyla takip ettiğini belirtmiştir.
6. Ortaköy kurs merkezindeki öğretmenin, alanı ile ilgili yüksek lisans tezi bulunmaktadır. Diğer merkezlerdeki öğretmenlerin herhangi bir yayını yoktur.
7. Üç merkezdeki öğretmen de söyleşilere, sanat eğitim ve gelişim seminerlerine katıldıklarını belirtmişlerdir.

8. Öğretmenlerden hiç biri alanlarıyla ilgili herhangi bir dernek veya kuruluşa üye değildir.
9. Üç kurs merkezinde görev yapan resim öğretmenleri, eğitim felsefelerini birer cümle ile dile getirmişlerdir.
- Ortaköy kurs merkezi resim öğretmeni; B.P. *“İşimi severek ve iyi yapmak, karşımdaki insana faydalı olabilmek”* ifadesini kullanmıştır.
  - Dikilitaş kurs merkezi resim öğretmeni; M.B. *“Doğru ve temel eğitimi en güzel şekilde vermek”* şeklinde dile getirmiştir.
  - Kâğıthane sanayi kurs merkezi resim öğretmeni; Z.Ç. *“Öğretmek ve bilgiyi uygulamak”* olarak görüşünü ifade etmiştir.
10. Kurs merkezlerindeki öğretmenlerin her biri derslerinde benzer öğrenme metodlarını uygulamaktadır. Öğretmenler derslerinde kursiyerlerine uyguladıkları metodları şöyle dile getirmişlerdir;
- Ortaköy kurs merkezi resim öğretmeni; B.P. *“Kursiyerlere, ünlü resamlardan örnekler gösteriyorum ve resamların sanat anlayışlarını onlara anlatma metodunu kullanıyorum.”*
  - Dikilitaş kurs merkezi resim öğretmeni; M.B. *“Teknik bilgiyi görselleştirerek sunmaktadır, örneklerle öğrenme metodunu kullanıyorum.”*
  - Kâğıthane sanayi kurs merkezi resim öğretmeni; Z.Ç. *“Her türlü görsel metodu kullanmaktayım, kursiyerlere ders sırasında sanat belgeselleri, slâytları izletiyorum ve usta resamlardan örnek resimler gösteriyorum.”*
11. Öğretmenler kursiyerlerle iletişimi, onlarla birebir ilgilenme, dostluk kurma, ortak sanatsal geziler düzenleme, konuşmalar yapma ve onların hayatları hakkında bilgi edinme yoluyla sağlamaktadırlar.
12. Öğretmenler kursiyerlerin derse yönelik motivasyonlarını sağlamada birbirlerine benzer yöntemler kullanmaktadırlar. Ders işlenişinde anlatımla beraber, resim, slâyt, müzik vb. materyalleri kullanarak kursiyerlerin görsellerle ilgili yorum yapmalarını sağlamaktadırlar. Kursiyerlerin çalışmalarını kendi iletişim yollarıyla eleştirmeleri konusunda onları yönlendirmektedirler.

13. Kursiyerlerin derse ilgili ve istekli olmalarında öğretmenin tutumu çok önemlidir. Üç merkezde de öğretmenlerin bu konu ile ilgili görüşleri alındığında, öğretmenin kendini kursiyerlere sevdirmesi ve onların derse istekli olması gerektiğini savunmuşlardır.
14. Öğretmenlerin yetenekli olduğunu düşündükleri kursiyerleriyle ders dışında ilgilenmesi ve onları yönlendirmesi konusunda farklı görüşlere sahip oldukları görülmektedir. Bu görüşlere göre;
- Ortaköy kurs merkezindeki öğretmen: B.P. *“Kursiyerlere evde çalışmalarını için ödev veriyorum.”*
  - Dikilitaş kurs merkezindeki öğretmen: M.B. *“Kursiyerlerle sanat gezilerine çıkıyorum.”*
  - Kâğıthane Sanayi kurs merkezindeki öğretmen: Z.Ç. *“Yetenekli kursiyerlere bol bol sergilere gitmelerini ve sanat yarışmalarına katılmalarını öneriyorum.”*
15. Ortaköy ve Dikilitaş kurs merkezindeki öğretmenler; sanat eğitimini uygularken teorik bilgi ve uygulama için dersin ilk iki saatini teorik bilgiye ayırmakta geri kalan 6 saatinde uygulama yaptırmaktadır.
- Kâğıthane Sanayi kurs merkezindeki öğretmen ise teorik anlatımların görsellerle beraber dersin %70 ‘ini kullanmaktadır. Teorik bilgileri, uygulama sırasında kursiyerlere vermeye devam etmektedir.
16. Öğretmenlerle yapılan görüşmelere göre; öğretmenlerin derse yönelik hazırlıkları birbirine benzerlik göstermekle beraber farklı görüşleri de kapsamaktadır. Bu görüşlere göre;
- Ortaköy kurs merkezindeki öğretmen: B.P. *“Derste anlatacağım konuyu kitaplardan okuyarak ve araştırarak derse hazırlanıyorum.”*
  - Dikilitaş kurs merkezindeki öğretmen: M.B. *“Kursiyerlere her hafta ödev veriyorum, verdiğim bu ödevlere yönelik sanat tarihinden bilgi vermeye çalışıyorum.”*
  - Kâğıthane Sanayi kurs merkezindeki öğretmen: Z.Ç. *“Her öğretmenin kursiyerlerinin sorularını cevaplayabilecek bir bilgi ve beceri düzeyine sahip olması gerektiğini, sürekli araştırma yaparak sanatsal gelişimin farkında*

*olarak derslere hazırlanmasının uygun olacağını düşünüyorum.”* Şeklinde ifade etmişlerdir.

17. Öğretmenler, kursiyerlerin kullanacağı resim malzemeleri ve araç- gereç seçiminde, kursiyerlerin kolay temin edebileceği, bütçelerine uygun ve kullanılabilir kalitede olmasına özen göstermektedirler.
18. Ders için gereken kaynaklar ve malzemeler kursiyerler tarafından karşılanmaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenlerde, örnek resimler vb. kaynakları kursiyerlere temin etmektedirler.
19. Öğretmenler, İSMEK’den izin alamadıkları için ders saati içinde dışarıdaki sergi ve müzelere gezi düzenleyememektedirler.
20. Öğretmenler, mesleki eğitimlerinde aldıkları derslerin kurs ortamına olumlu etkisi olduğunu savunmaktadırlar.
21. Öğretmenler derslerinde sorunlu olduklarını düşündükleri kursiyerlere karşı farklı ve özel bir yaklaşımda bulunmamaktadırlar. Kursiyerler arasında ayırım yapmadan onları sıkmadan derslerine devam etmektedirler.
22. Kurs merkezlerindeki öğretmenler kendilerine göre geliştirdikleri ölçme ve değerlendirme metotlarını, şöyle dile getirmişlerdir;
  - Ortaköy kurs merkezindeki öğretmen: B.P. *“Kursiyerlerin çalışmalarını düzenli olarak takip ediyorum ve çalışmalarını tamamlamalarına özen gösteriyorum.”*
  - Dikilitaş kurs merkezindeki öğretmen: M.B. *“Kursiyerlerden dönem boyunca yaptıkları işleri dosyalamalarını istiyorum, dönem sonunda dosyaları toplayarak değerlendirme yapıyorum.”*
  - Kâğıthane Sanayi kurs merkezindeki öğretmen: Z.Ç. *“Derste verdiğim konulara yönelik soru-cevap yöntemi kullanarak kursiyerlerin bilgilerini sınyorum.”*
23. Öğretmenler; kursiyerlerden geri bildirim aldıklarını ve bunları göz önünde bulundurarak eksikliklerini analiz ettiklerini dile getirmişlerdir.
24. Her bir öğretmen kendilerine yönelik özeleştirici yaptıklarını ve bunu değerlendirerek kendilerini yenileme gayreti içinde olduklarını savunmaktadırlar.

25. Öğretmenler kendilerine İSMEK tarafından zaman zaman sanat tarihi, sanat eğitimi seminerlerinin düzenlendiğini dile getirmişlerdir.
26. Öğretmenlikte tecrübenin ne şekilde kazanıldığına dair öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Bu görüşlere göre;
- Ortaköy kurs merkezindeki öğretmen: B.P. *“Tecrübem, zaman içinde okulda aldığım eğitim ve çalışma sürecinde edindiğim kazanımlarla beraber gelişti.”* diyerek dile getirmiştir.
  - Dikilitaş kurs merkezindeki öğretmen: M.B. *“Tecrübenin önceliğinin iyi bir eğitim alarak öğrenilen bilgilerin doğru aktarılması ile gerçekleşeceğini düşünüyorum.”* görüşünü savunmaktadır.
  - Kâğıthane Sanayi kurs merkezindeki öğretmen: Z.Ç. *“Kursiyerlere eğitim verirken iletişimim ve bakış açım genişlemekte, okulda alınan eğitimin bireysel olduğunu, sınıf ortamında bireysellikten çıkararak tecrübe ve kazanımlar elde ediyorum”* olarak görüşünü dile getirmektedir.

### **İSMEK ‘le ilgili bulgular**

Her bir kurs merkezinde; yöneticilerle birebir görüşmeler yapılmıştır. Yapılan bu görüşmeler sonucunda; İSMEK’e ve burada verilen sanat eğitimine yönelik aşağıdaki veriler elde edilmiştir.

Yapılan görüşmelere göre;

1. İSMEK’de verilen resim ve diğer branş derslerinde Milli Eğitim Bakanlığı’nın hazırladığı *Halk Eğitim Müfredatı*’nın kullanıldığı gözlenmiştir.
2. Her sınıfa ait sınıf defteri vardır. Ayrıca öğretmenlerin kendilerinin hazırladığı haftalık ve yıllık planlar sınıflarda bulunmaktadır.
3. Kursiyerlerin derslere devam durumları, ders öğretmenleri tarafından yapılmakta ve sınıf defteri üzerinden takip edilmektedir.
4. Her dönem sonunda kursiyerlere Milli Eğitim Bakanlığı’ndan onaylı sertifikalar verilmektedir. Ancak derslerin beşte biri kadar devamsızlığı olan

kursiyerlere sertifika verilmemektedir. Bunun yanı sıra, kursiyer sayısı on beş kişinin altında olursa istenen bransa ait sınıf açılmamaktadır.

5. Kâğıthane Sanayi kurs merkezi yöneticisi B.T.'nin ifadesine göre; “ *İSMEK'e başvuru yapan kursiyerler ve İSMEK'de görev yapmak isteyen öğretmenler arasında, Hıristiyan, Yahudi vb. dinlerden bireylerde var. Biz bir eğitim kurumu olarak toplumun her kesiminden bireyle çalışabilmekteyiz. Bunun yanında çok güzel dostluklar kuruyoruz.* ” İSMEK'in dil, din, ırk ve siyasi görüş gözetmeden öğretmen ve kursiyer aldığı tespit edilmiştir.
6. İSMEK'de verilen sanat eğitimi, akademik alanda verilen sanat eğitimi ile karşılaştırılmayacak bir durumdadır. Burada verilen eğitim gerçek sanat eğitiminin niteliklerini taşımamaktadır. Ancak İSMEK'in verdiği eğitim hizmetinin; bireylerin iyi, güzel vakit geçirebilmeleri ve kendilerine bir hobi edinebilmeleri açısından yeterli olduğu görülmektedir.

## 8. BÖLÜM

### SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Yerel yönetimlerin sanat eğitimindeki yeri ve önemini konu alan bu araştırmada, İSMEK' e bağlı Beşiktaş ilçesindeki, Ortaköy ve Dikilitaş Kurs Merkezi ile Kâğıthane İlçesi Sanayi Kurs Merkezi olmak üzere toplam üç kurs merkezinde resim branşında bir hafta süreyle incelemeler yapılmıştır. Bu kurs merkezlerinde açılan resim kurslarının yeterlilik düzeyleri kursiyerlere uygulanan anket sonucunda tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca konu ile ilgili uzman kişilerin görüşlerine de başvurulmuştur.

Yerel yönetimlerin bu yönde göstermiş olduğu faaliyetlerin, bu gün daha çok önem kazandığı görüşüne varılmıştır. Türkiye'de kültür ve sanatın merkezi olan İstanbul ilinde yetişkinlere aktif bir şekilde hizmet veren İSMEK'e halkın talebinin oldukça yoğun olduğu gözlemlenmiştir. Burada sanat eğitimi alan yetişkin kursiyerlerin, İSMEK'in kendilere sağladığı imkânlardan son derece memnun oldukları uygulanan anket formları sonucunda tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmanın sonuçlarını aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

1. İSMEK'in yetişkin bireylere yönelik düzenlediği resim kursları, sadece bireylerin boş zamanlarını değerlendirmeleri ve kendilerine ait bir hobi edinmelerini sağlamaktadır.
2. İSMEK kursiyerleri ve öğretmenleri seçerken dil, din, ırk ve siyasi görüş gözetmemektedir.
3. Kurslarda uygulanan ders programı Milli Eğitim'in müfredatına bağlı olarak aşama aşama geliştirilmiştir. Uygulanan programda, resim, guaj ve yağlıboya başlıkları altında kurslar düzenlenmektedir. Bunun yanı sıra kurslarda eğitim veren öğretmenler, kendi inisiyatiflerini kullanarak teknikleri geliştirmek de özgürdürler.

4. Kurs merkezlerinde göreve getirilen usta öğretmenler, İSMEK'in özel yetenek sınavlarına tabii tutularak seçilmektedir. Bu sayede işinde akademik eğitim almış eğitimciler kurslarda görevlendirilmektedir.
5. Kurslar öğretim yılı içerisinde iki dönem olarak hizmet vermektedir. Kurs bitiminde kurslara devamlılığı olmuş olan kursiyerlere MEB onaylı sertifikalar verilmektedir. Bu sertifikaların verilmesi ile kursiyerlerin iş yeri açma yetkisine sahip olmaları sağlanmaktadır. Ancak şimdiye kadar bu kurslardan sertifika alarak işyeri açmış olan veya meslek edinmiş olan kursiyerlerin olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda sanat ve meslek edindirme kurslarının bir formaliteyi yerine getirmekten ibaret olduğu gözlemlenmiştir.
6. Yerel yönetimlerin kursların malzeme isteklerine duyarsız kaldığı tespit edilmiştir.
7. Açılan kurslarda dersle ilgili materyaller çoğu zaman öğretmenler ve kursiyerler tarafından sağlanmaktadır. İl genelinde bulunan kurs merkezlerinin sayısının fazla olması ve sanat eğitimi dışında birçok branşta eğitim verilmesinden dolayı İSMEK'in bu yönde katkısı bulunmamaktadır.
8. İSMEK kurs yapılanmalarını İstanbul' un birçok ilçe ve semtinde büyük binalarda dersane sistemi usulünde yürütmektedir.
9. Kursiyerler tarafından üretilen işler, İSMEK' in bünyesinde bulunan Galata Satış Merkezi'nde sergilenmekte ve satışa sunulmaktadır. Bu yolla kursiyerler kendilerine belli bir bütçe sağlamaktadır. Ayrıca kursiyerlerin ürettikleri işler halkın beğenisine sunularak bireylerin ilgisi çekilmekte ve özendirilmektedir.
10. İSMEK, kursiyerlere sağladıkları olanaklar karşılığında, kursiyerlerden herhangi bir ücret talep etmemektedir. Bu da toplumun her kesiminin kurslara katılarak kendilerini yetiştirmelerini kolaylaştırmaktadır.
11. İSMEK ders saatleri içerisinde öğretmenlerin kursiyerlerini kurum dışındaki etkinliklere götürebilmeleri için izin vermemektedir. Bu yönde öğretmenler



kendi istekleri doğrultusunda kursiyerlerine gerek gördükleri zaman kurum dışındaki etkinliklerle ilgili duyurular yapmakta ve sanat gezileri düzenlemektedir.

12. İSMEK her ay düzenli olarak sanatsal etkinlikler (sanat söyleşileri, sergiler, sanat yarışmaları vb.) düzenlemekte ve dergiler, yayınlamaktadır.

Elde edilen bu sonuçlardan yola çıkarak, araştırmanın genel değerlendirmesini yapmak mümkündür. Buna göre;

İSMEK’de resim branşı adı altında verilen eğitimin tam olarak hedeflerine ulaşmadığı, derslik ve atölyelerin sanat eğitimi ortamı için yeterli olmadığı, sanat eğitiminin kurallarına uygun verilmediği, kurslara katılan yetişkinlerin sadece boş vakitlerini değerlendirme ve kendilerine bir hobi edinme amacı ile bu kurslara katıldığı, yetişkinlere yönelik bu kurslarda verilen sanat ve meslek eğitimi kurslarının, bireylere meslek edindirmede ve sanatçı yetiştirmediği yapılan araştırmanın sonucunda tespit edilmiştir.

## ÖNERİLER

İSMEK'in yetişkinlere yönelik verdiği sanat eğitimi faaliyetlerinin daha verimli olabilmesi için şu önerilerde bulunulmuştur. Yapılan gözlemler ve görüşme sonuçlarından ortaya çıkan verilere göre; İSMEK sanat eğitimi kapsamında geliştirmiş olduğu program ile yetişkin bireylerin hobi edinmeleri ve iyi vakit geçirebilmeleri için birçok imkân sunmaktadır. Ancak görülen şu ki; İSMEK'in yetişkinlere sunduğu bu eğitim imkânları tam olarak sanat eğitiminin amacına uygun değildir. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin vermiş olduğu sanat eğitimindeki sorunların giderilmesi için aşağıda çözüm önerileri sunulmuştur.

Buna göre:

1. Yetişkin eğitiminin iyi bir temele oturması için yöneticilere yönelik konunun uzmanlarınca eğitim seminerleri düzenlenmelidir.
2. Topluma bu tür imkânlar sağlanırken eğitimin verileceği sınıf, derslik, atölye vb. verilen eğitime uygun mekânlar olması gerekmektedir.
3. Gerekli araç-gereç imkânı sağlanmalıdır.
4. Eğitimcilerin seçiminde bir takım kriterler belirlenmelidir. Alanında kendini yetiştirmiş elamanlar bulunmalıdır.
5. Avrupa'daki örnekleri yerinde incelenmeli ve gerekli hallerde öğretmenlerin bilgi becerilerini artırmaları için, yurt dışına gönderilmelidir.
6. Üniversitelerle işbirliği ortamları yaratılmalıdır.
7. Kurum dışında faaliyet gösteren uzman kişilerden seminerler ya da sergiler yoluyla faydalanmanın yolları aranmalıdır.
8. Yetişkin eğitimi için ayrılan ödeneklerin artırılması ve akademik araştırmalara devlet desteğinin sağlanması gerekir.

9. Basın ve yayın organlarıyla işbirliği oluşturulmalı; İSMEK' te yürütülen sanat kursları, sergi, yarışma, vb. faaliyetler halka duyurularak ilginin ve katılımın artması sağlanmalıdır.

10. Müze ve galerilerin sanat eğitimi etkinliklerinin içinde yer alması ve yetişkinlerin buralardan faydalanması sağlanmalıdır.

## KAYNAKÇA

ALBAY, B. (2010) *Androgoji / Pedagoji Kavramları ve Aralarındaki Farklar*, Başkent Üniversitesi, pdf dosyası, ([http://mail.baskent.edu.tr/~20393092/kisisel\\_site/odev/yetiskin\\_egitimi.pdf](http://mail.baskent.edu.tr/~20393092/kisisel_site/odev/yetiskin_egitimi.pdf))

ARTUT, K.(2004). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.

BÜLBÜL, Sudi (1991), *Halk Eğitimine Giriş*, Editör: Hikmet Seçim, AÖF Yayınları No 213, Eskişehir, s. 2, 59-62.

CELEP, C. (2003). *Halk Eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

ÇETİN, Ş. (1999). *Halk Eğitim Merkezlerinde Görevli Öğretmenlerin Birer Yetişkin Eğitimcisi Olarak Eğitim İhtiyaçları*. Milli Eğitim Dergisi, sayı:142, Ankara.

DEMİREL, Ö. ve KAYA, Z. (2002). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

DOĞAN, T. (2003). *Öğretmen ve Eğitim Yöneticilerine Rehber*, Seçkin Yayınları, Ankara.

EROL, M. (2007). *Yetişkin Eğitiminde Bir Yerel Yönetim Modeli*: İSMEK. Yetişkin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri., 05 Mayıs 2007, İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) Yayınları.

ERSÖZ, Halis Yunus (2007). *“Türkiye’de Yetişkin Eğitiminin Bugünkü Durumu ve Geleceği”*, Editör: Muhammet Altıntaş, İSMEK Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri, 05 Mayıs 2007, İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) Yayınları.

ERTÜRK, S. (1973). *Eğitimde Program Geliştirme*, Yelkentepe Yayınları, Ankara.

FİDAN, N. (1985). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Alkım Yayınları, Ankara.

GENÇAYDIN, Z. (1990). *Sanat Eğitiminin Düşünsel Temelleri, Resim-İş Eğitimi ve Sorunları*. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.

GERAY, C. (1978). *Halk Eğitimi*. Ankara: A.Ü. EBF Yayın No; 73.

KAYA, Y.K. (1989), *İnsan Yetiştirme Düzenimize Yeni Bir Bakış*, Bilim Yayınları, Ankara, s.84.

KILIÇ, E. (1981). *Halk Eğitiminde Kuram ve Uygulama*. Ankara: TODAİE Yayın No; 1981.

KURT, İ. (2000). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

LOWE, J. (1985). *Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış*. (Çev. Oğuzkan, T.). Ankara: Unesco Türkiye Komisyonu.

MİSER, R. (2002), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, cilt, 35, sayı: 1-2.

Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği ( 2010, Haziran), Resmi Gazete, Madde: 4-5

Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği, T.C. Resmî Gazete: 14.02.2006,26080, 9 Haziran 2007,sayı:26547.

Milli Eğitim Bakanlığı. Çıracılık ve Yaygın Eğitimde Gelişmeler, Ankara: MEB Yayını 1992.

OKÇABOL, R. (1991). *Yaygın Eğitim III: Yetişkin Eğitimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi*, s. 20–22.

OKÇABOL, R. (1996) *Halk Eğitimi (Yetişkin Eğitimi)*, 2. Basım, Der Yayınları 149, İstanbul, s. 80-86, 97.

OECD. (1977). *Learning Opportunities for Adults*. Vol. 1, General Report. Paris.

ÖZER, F. (Ocak, 2010). *Meslek Ve Beceri Kazandırmada Büyükşehir Belediyelerinin Rolü*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Uygulamaları: İsmek, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZDEMİR, S.G. (2007). *Sanat Eğitiminde İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerine Sanatçılardan Gösterilen Örneklerin Öğrenci Başarısı ve Yaratıcılığın Gelişmesine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

SAN, İ. (2003). *Sanat Eğitimi Kuramları*. Ankara.

SERENÇELİK, İ. ( Aralık, 2005). *Halk Eğitim Merkezlerinde Milli Eğitim Bakanlığı ve Sivil Toplum Kurumları Tarafından Verilen Kurslara Katılan Eğitimcilerin Sorun Alanları, Çözüm Önerileri, Geleceğe Yönelik Beklentileri ve İş Doyumlarının Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ŞİRİN, A. (12 Eylül 2008). *Halk Eğitimi Merkezlerinin Sanat Eğitim Bağlamında Yetişkin Eğitimindeki Yeri ve Önemi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TEPE, A. (2007). *İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Yaygın Eğitim uygulaması: İSMEK*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TEZCAN, M. (1985). *Eğitim Sosyolojisi* (4. Baskı). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 150

UNESCO. (1972). *Tokyo Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı: Amaç, Genel Rapor, Tavsiye Kararları*. (Çev. Bülbül, S.). Ankara.

URAL, O. (2008), “Ülkemizde Yetişkin Eğitimi Uygulamaları”, Editör: Muhammet Altıntaş, İSMEK 2. Yetişkin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri, 10-11 Mayıs

UYSAL, M. “Yetişkinlerde Öğrenme.” A.Ü.Sürekli Eğitim Merkezi, Avrupa Konseyi Proje Ofisi, Eğitimcilerin Eğitimi Temel Eğitim Programı Ders Notları, 03 Ocak 2005- 07 Ocak 2005, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.

ÜLTANIR, E. ve ÜLTANIR, G. (2005). *Estonya, İngiltere Ve Türkiye’de Yetişkinler Eğitiminde Profesyonel Standartlar*. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı,1, s. 1-23.

YAPICI, M. (2003), “*Yaygın Eğitim*” Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, , Cilt 3, Sayı 1, Sayfa. 6

YAVUZ, M. (2004), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Editörler: Gürsel, M. ve Hesapçioğlu, M, Eğitim Kitap Evi, Konya.

YOLCU, E. (30.12.2005). *Sanat Eğitimi*.

<http://www.egitim.aku.edu.tr/gel.htm>, (Er:04.04.2011)

[http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index\\_en.php](http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php) (Er:08.04.2011)

<http://ismek.ibb.gov.tr/portal/tarihcesi.asp> (Er: 22.07.2010 )

<http://ismek.ibb.gov.tr/portal/hedefkitleleri.asp> (Er: 22.07.2010 )

<http://ismek.ibb.gov.tr/portal/yasaldayanak.asp> (Er: 22.07.2010 )

<http://ismek.ibb.gov.tr/portal/egitimsureci.asp> (Er: 22.07.2010 )

<http://www.kültür.gov.tr/TR/belge/1-24035/sanat-egitimi.html> (Er:08.04.2011)

<http://tdkterim.gov.tr/bts/> (Er:04.04.2011)

<http://okulweb.meb.gov.tr/81/05/215381/genelbilgi.htm> (Er:04.12.2010)

[http://www.unyehem.com/haber\\_detay.asp?haberID=31](http://www.unyehem.com/haber_detay.asp?haberID=31) ( Er: 08.12.2010)

“*Structures of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Europe*

*The Netherlands 2003*”, <http://www.eurydice.org> (Er:04.04.2011)

“*Structures Of Education, Initial Training And Adult Education Systems In Europe*

*France 1999*”, <http://eurydice.org> (Er:04.04.2011)

“*Denmark 2003 Eurydice Structures Of Education, Vocational Training And*

*Adult Education Systems In Europe*” <http://www.eurydice.org> (Er:04.04.2011)

### **KAYNAK KİŞİLER**

PEHLİVAN, Burcu (10.01.2011), Beşiktaş, Ortaköy Kurs Merkezi Resim Öğretmeni

BARIŞIK, Mine ( 12.01.2011), Beşiktaş, Dikilitaş Kurs Merkezi Resim Öğretmeni

ÇAĞLARCA, Zafer (13.01.2011), Kâğıthane Sanayi Kurs Merkezi Resim Öğretmeni

HACIOĞLU, Aylin ( 12.01.2011), Beşiktaş, Dikilitaş Kurs Merkezi Yöneticisi

TURHAN, Ayşe Nuray ve SOYUMGÜRBÜZ, Şehriban (10.01.2011), Beşiktaş, Ortaköy Kurs Merkezi Yöneticileri

TULUNAY, Bilge (13.01.2011), Kâğıthane Sanayi Kurs Merkezi Yöneticisi



## EKLER

### Ek- 1 Anket Formu

#### AÇIKLAMA

Sayın kursiyer;

Bu araştırmanın amacı; halk eğitimine dayalı belediyelerin açtığı meslek edindirme kurslarında hobi amaçlı resim derslerinde, sanat eğitimcilerinin, hangi yöntem ve yaklaşımları geliştirdiklerine ilişkin araştırma yapmaktır. Sizin görüşlerinizi almaktır. Araştırmanın amacına ulaşması sizin ölçme aracına vereceğiniz samimi cevaplara bağlıdır. Ölçme araçları toplu olarak değerlendirileceği için isminizi yazmanız gerekmemektedir. Her soruya cevap vermeniz araştırma için önemlidir.

Anketimiz 21 sorudan oluşmaktadır. Bu araştırmadan elde edilen verilere dayanarak bu eğitim sürecinin iyileştirilmesine yönelik çözüm önerileri geliştirilecektir. Bize zaman ayırdığınız ve vereceğiniz değerli bilgilerden dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

F.KİPRİK ÇELİK  
Selçuk Üniversitesi

## I.BÖLÜM

*Kişisel Bilgiler:*

### 1. Cinsiyetiniz:

Kadın

Erkek

### 2. Yaşınız:

20 ve altı

20-30

30-40

40 ve üzeri

### 3. Eğitim durumunuz:

Okur-yazar

İlköğretim (İlkokul, Ortaokul)

Lise ve dengi okul

Yüksek Okul

Lisansüstü

### 4. İSMEK' de eğitim alma amacınızı, aşağıdaki seçeneklerden size en uygun olanı işaretleyerek belirtiniz.

Boş vakitleri değerlendirme

Arkadaş ve çevre edinme

Bir sanat ve meslek branşın da öğrenim görmek

Kendimi geliştirmek

Yeni bir meslek edinmek

Mesleğimde ilerlemek

Aile bütçesine katkıda bulunmak

İş/atölye kurmak

### 5. İSMEK' de ne kadar süredir sanat eğitimi almaktasınız?

1 yıldan az

1 -3 yıl

4- 5 yıl

5 yıldan fazla

### 6. Herhangi bir sanat derneği veya kuruluşuna üye misiniz?

Evet

Hayır

### 7. İSMEK' den önce başka bir kuruluş veya şahıstan resim eğitimi aldınız mı?

Evet

Hayır

## II.BÖLÜM

*İSMEK' e Yönelik Bilgiler:*

### 1. İSMEK' de haftalık kaç saat ders verilmektedir?

- Haftada 2 Saatten Az
  Haftada 4-6 Saat  
 Haftada 6-8 Saat
  Haftada 10 Saatten Fazla

### 2. İSMEK' in düzenli bir şekilde yayınladığı süreli yayını veya yayınları var mı?

- Kitap
  Dergi
  Gazete
  Katalog
  Hiçbiri

### 3. İSMEK' de, aldığımız Sanat Eğitime destek amaçlı araştırma yapabilmemiz için, kütüphane, bilgisayar ve internet olanakları sağlanmakta mıdır?

- Her zaman
  Sık sık
  Bazen
  Ara sıra
  Hiçbir zaman

### 4. İSMEK' in dışındaki sanatla ilgili süreli yayınları takip ediyor musunuz? (Dergi, Gazete, vb. gibi)

- Her zaman
  Sık sık
  Bazen
  Ara sıra
  Hiçbir zaman

### 5. İhtiyaç duyduğunuzda, İSMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikâyetlerinizi dile getirebiliyor musunuz?

- Her zaman
  Sık sık
  Bazen
  Ara sıra
  Hiçbir zaman

### 6. İSMEK' de sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenmekte midir?

(kültür ve sanat gezileri, sergiler, seminer, sanat söyleşileri, fuar, yarışma, vb.)

- Her zaman
  Sık sık
  Bazen
  Ara sıra
  Hiçbir zaman

### III.BÖLÜM

#### Öğretmenlere ve Derslere Yönelik Bilgiler:

1. Öğretmenin kullandığı dil, anlaşılabilir düzeyde midir?

- Her zaman  Sık sık  Bazen  Ara sıra  Hiçbir zaman

2. Derslerin işleniş için yeterli süre ayrılmakta mıdır?

- Her zaman  Sık sık  Bazen  Ara sıra  Hiçbir zaman

3. Öğretmen, derslerde uygulama dışında teorik bilgi veriyor mu?

- Her zaman  Sık sık  Bazen  Ara sıra  Hiçbir zaman

4. Öğretmen, konu ile ilgili farklı materyaller de kullanıyor mu?

(örneğin; slâyt gösterisi, örnek resimler, resamlardan örnekler, vb.)

- Her zaman  Sık sık  Bazen  Ara sıra  Hiçbir zaman

5. Öğretmen, dersin hedef ve içeriğine uygun olarak ( sınav, ödev, proje, vb.) ölçme yöntemleri uygulamakta mıdır?

- Her zaman  Sık sık  Bazen  Ara sıra  Hiçbir zaman

6. Öğretmene, görüş ve önerilerinizi rahatlıkla açıklayabiliyor musunuz?

- Her zaman  Sık sık  Bazen  Ara sıra  Hiçbir zaman

7. Öğretmen, sizi derslerde yaptığımız çalışmalarınızla ilgili eksiklikler konusunda, hoşgörülü bir şekilde yönlendirmekte midir?

- Her zaman  Sık sık  Bazen  Ara sıra  Hiçbir zaman

8. Derslere beraber katıldığımız grup arkadaşlarımızla aranızdaki, sosyal ve kültürel farklılıklar çalışmalarınızı etkilemekte midir?

- Her zaman  Sık sık  Bazen  Ara sıra  Hiçbir zaman

**EK- 2 Görüşme Formu****GÖRÜŞME FORMU**

Sayın öğretmen;

Bu araştırmanın amacı; halk eğitimine dayalı belediyelerin açtığı meslek edindirme kurslarında hobi amaçlı resim derslerinde, sanat eğitimcilerinin hangi yöntem ve yaklaşımları geliştirdiklerine ilişkin araştırma yapmaktır. Bu amaçla siz değerli öğretmenlerin görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Sorulara vereceğiniz cevaplar bu çalışmanın bilimsel verilerinin doğru elde edilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Görüşmemiz 34 sorudan oluşmaktadır. Araştırmadan elde edilen verilere dayanarak bu eğitim sürecinin iyileştirilmesine yönelik çözüm önerileri geliştirilecektir. Bize zaman ayırdığınız ve vereceğiniz değerli bilgilerden dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

**Görüşme Soruları:**

1. Mezun olduğunuz okul ve en son aldığınız diploma hangisidir? (ön lisans, lisans, lisansüstü).
2. Hangi sanat dalından mezunsunuz? ( grafik, heykel, resim, fotoğraf vb.)
3. Bu mesleği seçmenizdeki en önemli etken nedir? Bu seçimi yaparken sizi etkileyen biri var mıydı?
4. Göreve ne zaman başladınız? Hizmet süreniz ne kadar?
5. Hangi okullarda kaç yıl görev yaptınız? (ortaöğretim, kırsal, merkez, özel, devlet vb.)
6. Alanınızla ilgili ne tür yayınları takip ediyorsunuz? (gazete, dergi vb)

7. Bu alanda sizin de bir yayınınız var mı? Varsa eğer hangileri ve nerede yayınlandı?
8. Bu alanla ilgili bilimsel toplantılara katıldınız mı? Katıldıysanız bunlar nelerdir? Bunların yararları ve amaçları neydi?
9. Bu alanla ilgili bir mesleki dernek veya kuruluşa üye misiniz? Üye iseniz bu dernek ve kuruluşların faaliyetleri nelerdir?
10. Eğitim felsefeniz nedir?
11. Derslerinizde en çok kullandığınız öğretim metodu / metotları hangisidir? Neden bu metodu / metotları tercih ediyorsunuz?
12. Halk eğitimine yönelik bir kursta sanat eğitimcisi olarak öğrencilerle iletişiminizi nasıl sağlıyorsunuz?
13. Öğrencilerinizin yaşı, cinsiyeti, eğitim durumları, sosyo-ekonomik durumları, kültürel etkileşimleri derslere yansımakta mıdır?
14. Uygulanan programda ders süreleri öğrenciler için yeterli mi?
15. Dersinizde öğrencilerin motivasyonunu nasıl sağlıyorsunuz? Öğrencilerin derse ilgilerini nasıl yoğunlaştırıyorsunuz?
16. Öğrencilerin derse ilgi duymaları öğretmen tutumuna ne kadar bağlıdır?
17. Öğrencilerinizi sanat eğitimine ve ortamına duyarlı ve katılımcı hale getirmek için neler yapıyorsunuz?
18. Okulunuzda ne gibi sanatsal faaliyetler düzenliyorsunuz?
19. Yetenekli olduğunu düşündüğünüz öğrencilerle ders dışında ayrıca ilgileniyor musunuz? Ya da bu öğrencileri nasıl yönlendiriyorsunuz?
20. Müfredat programındaki içerik sizce halk eğitimi dersleri için yeterli midir? Bu içerikler öğretmenler tarafından uygulanıyor mu?
21. Sanat eğitimi dersinde teorik ve uygulama alanlarına ne kadar süre veriyorsunuz?
22. Öğretmen ve öğrenciler derse nasıl bir hazırlıkla gelmelidir? Siz derslerinize nasıl hazırlanıyorsunuz?
23. Derslerinizde konu, araç – gereç seçiminde nelere dikkat edersiniz?
24. Ders için kaynakları nasıl temin ediyorsunuz? (Malzeme, para vb.)

25. Görsel Sanatlar derslerinde çeşitli müzeleri eğitim içerisinde kullandınız mı? Buralara geziler düzenleyip bu mekânlarda ders işlediğiniz oldu mu? Olduysa, buna karşı öğrencilerin tepkileri ne oldu?
26. Görsel Sanatlar Eğitimine yönelik yeni yaklaşımları ve fikirleri nasıl buluyorsunuz? Bu yaklaşım ve fikirleri derslerinizde uyguluyor musunuz?
27. Mezun olduğunuz okulda aldığınız dersler öğretmenliğinizi nasıl etkiliyor? Derse ve öğrencilere yaklaşımınızda aldığınız eğitimi nasıl uyguluyorsunuz?
28. Derste sorunlu öğrencilere karşı tutumlarınız nasıldır?
29. Derslerinizde kullandığınız ölçme – değerlendirme metodu nedir? Bunu yaparken nelere dikkat ediyorsunuz?
30. Öğrencilerinizden kendinizle ve dersinizle ilgili dönüt alıyor musunuz?
31. Özeleştiri yapıyor musunuz?
32. Öğretici olarak sınıfta zaman zaman yetersiz kaldığınızı düşünüyor musunuz?
33. Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin Sanat Eğitimi derslerine ve öğretmenlerine sanatsal faaliyetlerinde destekleri ne yöndedir?
34. Öğretmenlikte tecrübe nasıl kazanılıyor? Bunu kazanmada üniversitedeki eğitim mi yoksa sınıftaki tecrübe mi daha etkilidir?

### EK- 3 İSMEK Kurs Merkezlerinden Alınan Fotoğraflar



Fotoğraf-1: Beşiktaş- Ortaköy Kurs Merkezi Binası



Fotoğraf-2: Beşiktaş- Ortaköy Kurs Merkezi Girişi





**Fotoğraf-3: Beşiktaş- Ortaköy Kurs Merkezi Resim Branşına Ait Sınıf**



**Fotoğraf-4: Beşiktaş- Dikilitaş Kurs Merkezi Binası**



**Fotoğraf-5: Beşiktaş- Dikilitaş Kurs Merkezi Girişi**



**Fotoğraf-6: Beşiktaş- Dikilitaş Kurs Merkezi Resim Branşına Ait Sınıf**



Fotoğraf-7: Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Binası



Fotoğraf-8: Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Binası Girişi



**Fotoğraf-9: Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Resim Öğretmeni Zafer ÇAĞLARCA**



**Fotoğraf-10: Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Resim Branşına Ait Sınıf Görüntü 1**



**Fotoğraf-11: Kâğıthane – Sanayi Kurs Merkezi Resim Branşına Ait Sınıf Görüntü 2**



**Fotoğraf-12: İstanbul Büyükşehir Belediyesi**

## EK- 4 İstanbul Büyükşehir Belediyesi İzin Dilekçesi

T.C  
İSTANBUL BÜYÜK ŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI  
İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı Eğitim Müdürlüğü

Sayı : M.34.0.İBB.0.71.64-776- 44  
Konu : Anket Çalışması

07/01/2011

Sn: Filiz ÇELİK  
Armağan Mah. Damla Sok. No: 5  
Meram / KONYA

İlgi : 27.12.2010 Tarihli Dilekçeniz.

İlgide kayıtlı dilekçede İSMEK Kurs Merkezlerinde "Yerel Yönetimlerin Sanat Eğitimindeki Yeri ve Önemi" konusunda uygulama çalışması öneriniz uygun mütalaa edilmiştir.

Eğitim uygulama ayrıntılarını İSMEK Merkezle aşağıdaki telefonla irtibat kurularak ilgililerle görüşmeniz uygun olacaktır.

Bilgilerinize rica ederim.

  
Mehmet DOĞAN  
Eğitim Müdürü

[www.ismek.org](http://www.ismek.org)

Adres:

İSMEK YÖNETİM MERKEZİ  
Akşemseddin Mah. Vatan Cad. No:6  
( Historia AVM Yanı ) Fatih / İSTANBUL

Tel: 0 212 531 01 41



T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ



Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

**Özgeçmiş**

Adı Soyadı:	Emine Filiz ÇELİK	İmza:	
Doğum Yeri:	Konya		
Doğum Tarihi:	04.07.1980		
Medeni Durumu:	Evli		

**Öğrenim Durumu**

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Gazi Mustafa Kemal Paşa İlkokulu		Konya	1991
Ortaöğretim	Meram Kız Orta Okulu		Konya	1994
Lise	Meram Kız Meslek Lisesi	Beslenme	Konya	1997
Lisans	Selçuk	Resim-İş Eğ.	Konya	2008

	Üniversitesi			
Yüksek Lisans	Selçuk Üniversitesi	Resim-İş Eğ.	Konya	2011
Becerileri:	Araştırma yapmak, resim sanatının bütün tekniklerini kullanmak, şiir yazmak.			
İlgi Alanları:	Plastik Sanatlar, görsel sanatlar ve diğer sanat dalları, kitap.			
İş Deneyimi:	Konya Meram Halk Eğitim Merkezi, 2009-2010 Eğitim Öğretim yılı, Orgeneral Cemal Tural Lojmanları, Meşale Sosyal Tesisleri'nde resim öğretmenliği yapmıştır. 2008'den bu yana Artıkare Sanat Evi'nde özel resim dersleri vermektedir.			
Aldığı Ödüller:	<p><b>2010</b> "Aykırı Çizgiler " Ödüllü Karma Sergi, Jüri Özel Ödülü, Çağdaş Sanatlar Galeri &amp; Müzayede, İSTANBUL</p> <p><b>2009</b> Fırat Üniversitesi Resim Yarışması iki eserle üçüncülük ödülü ve sergileme, ELAZIĞ</p> <p><b>2009</b> T.C. Ümraniye Belediye Başkanlığı "SERBEST " konulu 5. Geleneksel Resim Yarışması sergileme, İSTANBUL</p> <p><b>2009</b> Sesan Yarışmalı Resim Sergisi, iki eserle sergileme ve mansiyon ödülü, İZMİR</p>			
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	<p>Selçuk Üniversitesi Resim-İş Öğretmenliği Öğretim Üyesi <b>Yrd. Doç. Nihat ŞİRİN</b></p> <p>Selçuk Üniversitesi Resim-İş Öğretmenliği Öğretim Üyesi <b>Prof. Dr. Melek YILMAZ GÖKAY</b></p> <p>Selçuk Üniversitesi Resim-İş Öğretmenliği Öğretim Üyesi <b>Doç. Dr. Alaybey</b></p>			



	<b>KAROĞLU</b>
Tel:	332 3243007
Adres	Armağan Mah. Damla Sok. No: 5 Meram/ KONYA